

Věčná

Ročník V. — Číslo 10—11

1474-1
Sazoch Václ.
Lukavec 40
p.Lovosice

STRÁŽ

Týdeník Svazu Čechů z Volyně

V Žatci 10. března 1950

Cena 6 Kčs

Do další práce

Radostná bilance splněných úkolů a plánů k prospěchu všech členů Svazu Čechů z Volyně byla tím základem, na němž na čtvrté valné hromadě naší organizace v Žatci 5. března 1950 se vytyčovaly směrnice a schvalovala rozhodnutí, určující zaměření a obsah další činnosti. Tato činnost je proto nyní přesně určena nejen plánem pro r. 1950, ale doplněna a rozšířena v usneseních, zahrnutých v resoluci této valné hromady.

S potěšením jsme mohli konstatovat, že úkoly a závazky, které připadly naší organizaci v minulém období její činnosti, byly v celku úspěšně splněny. To nám dává oprávněné naděje a vytváří předpoklady k tomu, aby i další byly splněny stejně dobře. Nezakrýváme si ani nezmenšujeme těžkosti a překážky, nepřehlížíme nedostatky a chyby a voláme ke kritice a spolupráci nejširší členské vrstvy. Vidíme však rovněž naše možnosti, nepřeceňujeme je ani nepodceňujeme.

Za jedno z nejdůležitějších rozhodnutí valné hromady Svazu nutno považovat bod 3. resoluce, v němž se doporučuje všem vol. Čechům — zemědělcům, aby projevili iniciativu při zakládání Jednotných zemědělských družstev a svými bohatými zkušenostmi a znalostmi a rovněž svojí pílí a pracovitostí přispívali k jejich rozvoji. Nutno zdůraznit jednomyslnost, s níž se zástupci a delegáti odboček Svazu vyslovili pro tento bod resoluce. Z toho je zřejmo, že si naši krajané — zemědělci velmi dobře uvědomují jak význam a poslání JZD tak rovněž svojí povinnost činně přispívat k budování socialismu na vesnici v naší republice, o jejíž osvobození se tolik zasloužili v bojích v čs. zahr. arm. z SSSR.

Se stejným pochopením se setkal i bod 2. resoluce, v němž se našim krajanům doporučuje, aby se činně a všestranně účastnili veřejného života v obcích, kde jsou osídleni. Tato otázka byla a je dosud našimi

Na další úsek cesty k socialismu

Charakteristické na projevu předседы KSČ presidenta republiky Klementa Gottwalda, který přednesl na zasedání ústředního výboru komunistické strany Československa ve výročním dnu únorových událostí bylo to, že se nezdržoval pohledem zpět. Jeho referát naopak obzírál naše mezinárodní postavení v dnešním období studené války a pak kriticky hodnotil práci, která byla dosud na naší cestě k socialismu vykonána. Měřtkem mu při tom byla generální linie strany, kterou na IX. sjezdu KSČ shrnul do deseti bodů.

Pokud jde o hospodářské požadavky této generální linie konstatoval předseda KSČ, že úkol plnit ve všech oborech pětiletý plán byl velice velmi úspěšně splněn pokud jde o jeho kvantitativní stránku. Celková průmyslová výroba se vr. 1949 zvýšila proti stavu z r. 1947 o 27,9%. Stoupla také produktivita práce průmyslu i ve srovnání s předválečnou dobou. Oproti r. 1937 se produktivita práce zvýšila v r. 1949 o 3,2% a proti r. 1947 o 16%. Rovněž výroba ve stavebnictví se oproti r. 1947 zvýšila o 54% a značné pokroky učinila také nákladní i osobní doprava. President Gottwald konstatoval však, že s kvalitativním plněním plánu spokojeni být nemůžeme. Hnutí soutěžení a hnutí úderníků, které vydatně přispělo k dosavadním pokrokům, musíme dále rozvíjet a prohlubovat a zapojit do něj také technické kádry. Velký důraz kladl president republiky na zpeřňování norem a na osobní zájem dělníka, který tím může dosáhnouti zvýšení své životní úrovně.

Už ve dvouletce a ještě více v pětiletce se kladl hlavní důraz na rozvoj těžkého průmyslu. Tuto vývojovou cestu do budoucnosti zdůraznil president Gottwald zvláště silně. Musíme, pravil, v prvé řadě rozvíjet těžký průmysl, pro který máme také zaručen odbyt. V těžkém průmyslu, zejména v těžkém strojírenství musíme odkrýt ještě značné rezervy.

Druhý bod usnesení IX. sjezdu požadoval, aby se zlepšovalo zásobování obyvatelstva potravinami a spotřebním zbožím. President Gottwald

k tomuto bodu konstatoval, že tato linie byla důsledně sledována a sjezdová direktiva se plně osvědčila. Při tom uvedl údaje, které vyznačují, jak dalece pokročil socializační proces v jednotlivých oborech do konce r. 1949. Průmysl s průmyslem výživy je 98% v socialistickém sektoru a jen 2% zůstává v sektoru kapitalistickém. Doprava je socialisována z 95,5%, v kapitalistickém sektoru nezůstalo nic a o 4,5% se podílejí drobní dopravci. Vysoké procento socialisace vykazuje také stavebnictví s 94,3%, kdežto v kapitalistickém sektoru zbylo jen 5,5 a drobné výrobě 0,2%. Zcela jiné jsou ještě poměry v řemesle, kde v socialistickém sektoru je jen 14,3%, v kapitalistickém sektoru 58,8% a na drobnou výrobu připadá 26,9%. Také v maloobchodě pokročilo převádění do vyšších výrobních forem. Tržby maloobchodu v českých zemích obnášely v socialistickém sektoru 66,5%, v kapitalistických 17,9% a drobní obchodníci byli representováni 15,6%. O bouřlivém vývoji, který ve směru k socialistickým formám prodělal v poslední době právě maloobchod, prozradil president Gottwald, že i když nesmíme zavírat oči před nedostatky našeho veřejného socialistického maloobchodního sektoru, i když tyto nedostatky musíme vidět a kritizovat, na druhé straně je zapotřebí zase po pravdě uznat, že naši pracovníci v obchodě v poslední době skutečně udělali velkou a dobrou práci.

Ke čtvrtému bodu jednajícímu o získání vesnice pro socialismus se omezil president Gottwald na nejdůležitější připomínky. Jako hlavní úkoly pro nejbližší budoucnost výtýčil, že musíme nabádat družstva, která se vytvořila, k tomu, aby v prvé řadě organizovala společně obdělávání půdy. Ze všech připomínek a podnětů k hospodářské situaci, které president Gottwald uvedl ve svém široce založeném referátu, vyplývá jeho základní heslo, aby strana vykročila ještě směleji a rozhodněji vpřed na cestě, kterou nám jako generální linii narysoval IX. sjezd KSČ na cestě k socialismu v naší zemi.

krajany v mnoha místech přehlížena. Jako klasický příklad nezájmu by mohla sloužit obec na žatecku výhradně osídlená vol. Čechy, kde je jen jeden „místní občan“ a ten je předsedou MNV, mimo jiných funkcí, jež zastával. Kolik stížností by odpadlo, kdyby si krajané více všimli veřejného života, kolik prospěchu by z toho vyplynulo pro ně i pro celek.

S hlediska našich hospodářských zájmů zůstává stále ve středu pozornosti otázka náhrady za majetek zanechaný na Volyni. Vzhledem k dohodě SCZV s NPF o odkladu splátek za přidělené zeměděli, usedlosti je sice její naléhavost alespoň částečně zmírněna, přesto však bude jistě vynaloženo veškeré úsilí k tomu, aby byla konečně dořešena. V důsledku dalšího zvýšení kursu ruble a jeho převedení na zlatý podklad můžeme mít oprávněné důvody k předpokladu, že vzroste i reálná výše našich pohledávek. Valná hromada schválila proto dosavadní postup Svazu při řešení této záležitosti.

Jedním z nejdůležitějších úkolů mimo rámec otázek hospodářského rázu se stává pro další období činnosti shromažďování historického a dokumentárního materiálu pro sepsání dějin České Volyně. Tímto úkolem je pověřena hlst. komise SCZV. Zajištěním její činnosti po všech stránkách byl pověřen ÚVSCZV.

Nechceme se obracet k naší minulosti snad proto, že bychom neměli co říci v přítomnosti. Naopak, ze zkušeností, které jsme získali během desítek let v cizím prostředí, můžeme těžit i dnes, budou-li rádně zhodnoceny a objektivně posuzovány. Je to odpovědný a těžký úkol, napsat obsáhlé a vyčerpávající dílo o životě, práci, bojích a vítězství naší malé a přece ne bezvýznamné volyňské větve českého národa! Voláme ke spolupráci všechny naše krajany. Jedině společným úsilím zvládneme tento důležitý úkol.

To by byl jen stručný přehled nejdůležitějších úkolů a povinností Svazu Čechů z Volyně pro nejbližší období jeho činnosti, jak vyplynuly z jednání čtvrté valné hromady. Právem však bylo konstatováno, že jediné za podpory a součinnosti nejširších členských vrstev s vedením Svazu a odboček budou tyto úkoly zvládnuty stejně úspěšně ve prospěch celku jako byly všechny dosavadní.

A tyto úkoly jsou stejně důležité jako ty dřívější.

Proto všichni do další práce na našem společném díle!

Jaroslav Chudoba.

Lidové hnutí na obranu míru

Hnutí obránců míru se stalo mocným činitelem mezinárodní politiky. O tom, jak nadšeně se připojuje náš lid k tomuto světovému hnutí, svědčí i tisíce resolucí, které v posledních několika týdnech došly ze všech krajů republiky Národnímu shromáždění.

Z těchto resolucí, jimiž se podrobně zabývali a jejichž význam zhodnotili volení zástupci lidu ve své schůzi zahraničního výboru sněmovny, jasně vyplývá, že náš lid si ničeho více nepřeje, než aby mohl v klidu a míru budovat svoji novou, šťastnou, socialistickou republiku.

Zahraniční výbor sněmovny konstatoval, že velké úspěchy, kterých v minulém roce dosáhlo mírové hnutí, jsou opřeny o dostatek prostředků, které má lid na celém světě v rukou a jimiž si může mír vynutit. Jde nyní o to, aby tato sjednocená síla byla namířena především do těch zemí, jejichž vlády jsou hlavními podněcovateli nové války a jejichž kapitalističtí vládcové sní i nadále svůj sen o nadvládě mezi lidstvem. Jsou to v první řadě Spojené státy americké a Velká Británie. Ale jsou ještě jiné státy, které se staly příjímajícími přísluhovači mezinárodního táboru imperialistů. I sem je třeba obrátit pozornost a působit na masy, aby od svých parlamentních činitelů žádaly, aby se postavily po boku svého lidu na obranu míru.

Daleko viditelný příklad mírové práce a spolupráce o ostatními národy podává Sovětský svaz, který je v čele světového hnutí obránců míru. V průběhu celých 32 let svého trvání dokázal, že je zemí míru a bezpečnou oporou všech, kdo o mír usilují. Sovětský svaz je neúnavným

bojovníkem za světový mír. Usiluje o něj nikoli proto, že by měl strach, ale proto, že mír potřebuje jeho lid, aby mohl uskutečnit nejdokonalejší společenský řád — komunismus.

K dosažení tohoto cíle mobilisuje sovětský lid do velké mírové výstavy by všechny kladné a mírumilovné síly z celého světa. Pokřik válečných štváčů nepokládá za projev jejich síly, nýbrž za slabost, za bezmocnou zlobu proti stále rostoucímu táboru míru, pokroku a socialismu. Neúnavně a vytrvale křiví plány podněcovatelů války, úspěšně pranýřuje vinníky a všem lidem na celém světě bezohledně ukazuje, kde je kořen zla a kam je třeba především namířit úsilí v boji o mír.

A nejenom to. Sovětský svaz v čele bojovníků za světový mír bezpečně chrání země lidové demokracie a znemožňuje, aby imperialisté se vměšovali do jejich věcí a rušili a mařili výstavbu socialismu. Není proto náhodné, že reakční síly, proti nimž Sovětský svaz bojuje, jsou také úhlavními nepřáteli naší samostatnosti a nezávislosti. Dobře známe tyto své nepřátele! Jsou to ony síly, které mají na svědomí strádání lidu v první republice, Mnichov, okupaci a které i svou poválečnou politiku chtěly přivodit naší novou závislost na cizích mocnostech kapitalistického západu.

Proto je našim nejvyšším úkolem všemožně a neustále podporovat úsilí SSSR o mír, bojovat za mír po jeho vzoru a soustavně odhalovat činnost válečných štváčů a jejich pomocníků. A v tomto svém úsilí neustaneme, opírajíce se o našeho největšího přítele, spojence a zastávce, Sovětský svaz.

Úvěrová pomoc pěstitelům chmele

Usnesení vlády o organizaci zemědělských prací pamatuje také na to, aby se pěstitelům chmele dostalo plné možnosti k obnově a rozšíření chmelnic, jak toho vyžaduje zájem našeho národního hospodářství.

Z toho důvodu vládní usnesení ukládá ministrům zemědělství a financí, aby jednotlivým zemědělským družstvům a rovněž ostatním pěstitelům chmele zajistili poskytování investičního úvěru se státní zárukou podle zákona č. 43/1948 Sb. na zakládání nových chmelnic. Splácení úvěru je rozvrženo na 20 let. První amůta bude splatná ve třetím roce po založení chmelnice. Úrokovou službu po dobu prvních čtyř let převezme ministerstvo zemědělství. Úvěr se zajistí knihovně na založení chmelnicí a závazek jeho zaplacení přechází na nového majitele, cizí-li dosavadní majitel chmelnicí anebo

vstoupí-li do Jednotného zemědělského družstva.

Úvěr na obnovení nebo postavení nových nosných konstrukcí těm osídleným, kteří nejsou schopni úvěru podle zákona č. 43/1948 Sb, poskytna podle pokynů ministra zemědělství Národní pozemkový fond ve formě dlouhodobé a bezúročné zápůjčky. Úvěr může být poskytnut až do výše nutného stavebního nákladu a použije se ho k proplácení účtu za zaplacený materiál a za odbornou práci. Tento úvěr nelze poskytnouti těm osídleným, kteří se zadlužili pro špatné hospodaření. Také tento úvěr se zajistí na obnovených chmelnicích a závazek zaplacení úvěru půjde na nového majitele. Úvěr bude vyplácen teprve po provedení oprav nebo stavební konstrukce, do té doby poskytna na věcné náklady zálohy Družstvo pěstitelů chmele v Žatci.

T. G. Masaryk

Na 7. března 1950 připadlo výročí 100. narozenin prvního prezidenta Československé republiky T. G. Masaryka.

Československý pracující lid použil tohoto jubilea, aby kriticky přehlédl a zhodnotil význam Masarykovy osobnosti ve svých novodobých politických dějinách a stanovil místo, které tu T. G. Masarykovi po právu náleží.

Ma rozdíl od měšťáckých zrádců a poražených vůdců únorového spiknutí, kteří v zahraničí se chystají zneuctít Masarykovu památku k vystupňování své nepřátelské kampaně proti republice, proti jejímu lidu a novému řádu, chápe se českosl. lid příležitosti tohoto jubilea s vážností, aby z něho čerpal poučení a jasnější výhled k cílům, jak si je vyznačil na své cestě k socialismu.

Kdo to byl T. G. Masaryk, to není třeba čs. pracujícímu lidu teprve vykládat. K Masarykovi měla dělnická třída mnohem čistší a také bližší poměr, než političtí bankrotáři, kteří dnes v zahraničí zneuctívají Masarykovo jméno ve zrádných službách imperialistické reakce proti republice, jejíž byl Masaryk zakladatelem. Kdysi zarputilí nepřátelé Masaryka profesora a Masaryka prezidenta skrývají za jeho památku své nečisté třídní a kořistnické zájmy a svou marnou chtivost a touhu obnovit v republice svržený kapitalistický řád.

Jak velký a nenorovnatelný je proto rozdíl mezi božstvením památky T. G. Masaryka se strany čs. pracujícího lidu a odbytých kapitalistických veličin v zahraničí! Svůj pohled na Masarykův dějinný zjev udržuje čs. pracující lid v mezích přísné kritiky společenského vývoje za posledních 50 let, jehož byl T. G. Masaryk významným iniciátorem a představitелеm.

Dělnická třída zvláště oceňuje Masarykův nebojácný postoj proti zpátečnickým zjevům, které byly vlastním produktem mravně hnilící národní čs. buržoasie. Kritická kampaň, kterou Masaryk vyvolal v r. 1886 proti pravosti Rukopisů, byla jim vedena v zájmu, aby česká kulturní minulost nebyla budována na zjevně falš a podvodu. Tehdy Masaryk poprvé na sobě zažil mstivost odhalených šovinistických štváčů a násilníků. Vysoko se zvedla vlna národnáho běsnění proti profesorovi české university, jehož vědecká čest a povinnost nedovolila uznávat zjevný literární padělek, jímž se úpadková vlastenecká buržoasie nestoudně chlubila před celým vzdělaným světem.

A ještě zběsilejší nenávist stihala Masaryka v r. 1899, když se neohroženě postavil proti pověře o rituální vraždě v t. zv. Hilsnerově procesu. Pověst o náboženské vraždě se dobře

hodila antisemistickým rasistickým štváčům z řad buržoasie. Odváděla se jí pozornost pracujícího lidu od třídních zájmů a zločinů buržoasie a nespokojenost lidu se měla vybíjet právě tím směrem, který rasističtí provokatéři naznačili. Masarykovi v této věci nešlo o vraždu samu. To byla věc sama o sobě. Ale proti čemu se s veškerou vahou své osobnosti postavil, to byl šovinistický atentát na duchovní zdraví českého lidu. Nedopustil, aby český lid byl ohlupován pověrou, nejhnusnější zbraní zkomírající buržoasie v předvečer jejího zániku.

Ale to je jen jeden pohled na Masaryka - bojovníka. Kriticky a s hlediska marx-leninského učení podložený pohled na jeho činnost v tomto údobí společenského vývoje nám ukazuje, že Masaryk, přes svůj ostře kritický postoj k buržoasii se vždy hlásil k této společenské třídě a byl jejím vědecky vyzbrojeným zastáncem. Nevěřil v zánik buržoasní třídy a v nástup třídy nové, třídy dělnické. Jako příslušníku buržoasní třídy mu však nemohly ujít zjevné znaky jejího rozkladu a odumírání a proto hledal prostředky, jak tento proces zániku nejen zastavit, ale i ozdravit. Ve svém spise „Česká otázka“ se pokusil vyložit idealistickou koncepci svého programu obrody. Učinil tak zdůrazněním ideí demokracie a humanity, s nimiž česká buržoasie v době národního obrození na počátku 19. století vstupovala na dějinnou scénu.

V své podstatě to byla koncepce Palackého. Ale rozdíl mezi Palackým a Masarykem byl v tom, že Palacký byl typem politika mladé, ještě pokrokové české buržoasie, kdežto Masaryk po svém příchodu do Prahy v r. 1882 zastihl tuto měšťanskou společnost již v údobí jejího rozkladu a odumírání.

Na dějinnou scénu již vystupovala nová třída, třída dělnická, opírající se o světový názor marxismu. Bylo to přísné, organizované a třídně uvědomělé hnutí pracujícího lidu, něco, čeho se česká kapitalistická buržoasie děsila jako přízraku svého neodvratného konce. I tady Masaryk vystoupil. Jeho spis „Sociální otázka“ je polemikou proti marxismu na základě některých zjevů, které se v dělnickém hnutí projevíly ve formě revisionismu a oportunistu. Masaryk odmítal teorii marxismu o třídním boji a vůbec nepřijímal socialistickou thési, že dělnická otázka se vyřeší vítězstvím dělnické třídy nad buržoasií. Masaryk chtěl dělnictvu pomáhat jinak. Jeho touhou bylo smíření a vyrovnání dělnické třídy s třídami jinými a to cestou pozvolného vývoje. Odtud i jeho základ-

ní myšlenka, která byla výslednicí Masarykova t. zv. realistického posuzování současných zjevů v společenském vývoji: Reformace, nikoli revoluce.

Přes pomoc, kterou taktó Masaryk vědeckým způsobem poskytoval, ořeseným třídním výsádkám buržoasie, tato třída Masaryka a jeho program nepřijímala a byla jeho největším odpůrcem. Politickou modlou buržoasie byl Kramář. Poměr české buržoasie k Masarykovi se pak nezměnil ani v době války, kdy Masaryk stannul v čele odboje za československou státní samostatnost. Česká buržoasie ve své naprosté většině byla rakušácká a z třídních zájmů se držela Vídně a staré císařské monarchie.

Velká říjnová socialistická revoluce v Rusku způsobila, že do čela národně-osvobozenického hnutí doma vstoupil český lid. Mocný vliv Říjnové revoluce pronikl i do Tříkrálové deklarace Českého národního výboru, jež se odvolávala na právo sebeurčení národů, jak bylo vyhlášeno a uskutečněno bolševickou stranou s Leninem a Stalinem. Revoluční odhodlání čs. pracujícího lidu se pod vlivem Říjnové revoluce rychle stupňovalo. Již První máj r. 1918 ukázal sílu dělnické třídy. Následoval 14. říjen a po něm 28. říjen, kdy čs. lid proti vůli imperialistického západu rozbil starou monarchii a vyhlásil Československou republiku.

Říjnová revoluce v Rusku nebyla Masarykem plně pochopena a oceňena v svém historickém významu pro budoucí osud republiky. Masaryk nevěřil, že se sovětská vláda udrží. Prorokoval její brzké zhroutení a na základě toho svázal osud republiky a národa s imperialistickým západem, s nímž ještě donedávna musil tvrdě bojovat o to, co čs. lid doma sám a ze své vůle uskutečnil.

Zde také došlo k Masarykovu ná-zornému zlomu. Předtím věřil, že naše osvobození přijde z východu. Nyní tento názor odmítal a potíral. Silně tím podepřel ořesené posice kapitalistické reakce v republice, která pod vlivem zrevolucionovaných mas musela ustupovat a po vítězství dělnické třídy ve volbách r. 1920 musela útrpně snášet, že do čela vlády byl povolán zástupce této dělnické třídy.

Došlo k ostrému třídnímu boji, který byl výsledkem převahy dělnické třídy. Buržoasie všemi prostředky své zbývající moci usilovala o upevnění kolísajícího kapitalistického řádu proti revolučnímu náporu dělnické třídy, která podnícena příkladem ruské revoluce, žádala socialisaci továren a vyvlastnění velkostatkářské půdy.

Předkličování bramborů

V letošním roce má předkličování bramborů mimořádný význam, a to nejen v oblastech bramborářských, ale i ostatních. Zvýšená potřeba bramborů konsumních a krmných ukládá naší výrobě povinnost, učinit všechna opatření, která by tento úkol zajistila. Jedním z těchto opatření je také předkličování bramborů, které je proto nutno zavádět v nejširší míře. Docílujeme jím nejen urychlení sklizně, ale i hektarových výnosů a brzké uvolnění pozemku pro další kulturu v běžném roce.

K správnému předkličování je potřebí průměrně šesti neděl. Pro založení sadby k předkličování je však rozhodující doba výsadby. Tam, kde rané kultury netrpí pozdními mrazíky, možno brambory založit k předkličování již nyní, kdežto v oblastech méně chráněných, doporučuje se zahájit předkličování až v druhém týdnu měsíce března. Účelem předkličování je získat silné zelené klíče, které se vytvářejí v prostředí s dostatečným přístupem světla a při střídavé teplotě do 15°C. Vyšší teploty způsobují vyběhání klíčů, jejich zchoulostivění a slabší vývoj po vysazení, dostaví-li se počasí chladnější. Zvláštní význam má proto t. zv.

otužování klíčů, které se provádí tím způsobem, že předkličované brambory vystavujeme občas nižší teplotě (buď větráním nebo vynesemím bramborů z předkličovny). K předkličování je nevhodnější speciální předkličovna, ale docela dobře vyhoví i každá světlá místnost, kterou je možno vyhřát na žádanou teplotu. V této místnosti umístíme sadbu v temné vrstvě, aby všechny hlízy měly dostatek světla. Jestliže je třeba, hlízy kromě toho ještě přemísťujeme z temnějších koutů na světlo. Tam, kde není vhodná místnost, lze použít i části chlévů, kde brambory umístíme nejlépe k oknům a teplotu regulujeme častějším větráním.

Manipulaci s předkličováním značně ulehčí speciální lisky, nebo nízké bedničky, ale postačí i ošatky nebo různé rohože na které brambory rozložíme a v nichž je také přenášíme, nebo dopravujeme na místo výsadby. Vlastní vysazování provádíme buď do důlků za všerobem, nebo do hrůbků, vždy však do půdy dobře vyhřáté. V půdě studené brambory nerostou a podléhají často chorobám. V těchto případech nelze očekávat ranou a vysokou sklizeň, naopak brambory dají jen malý výnos a pěstitele obyčejně zklamou.

Osevní plán - základní pilíř organizace zemědělských prací

Ukolem geonomie je hledat cesty, jak v daném prostředí zvyšovat výnosy za poměrně nejmenších nákladů. To znamená vyhledat nejvhodnější hospodářské plodiny, které v daném prostředí dávají největší užitek, při poměrně nejmenším vynaložení práce, investic a pod. Nemáme-li takové vhodné plodiny, pak si je musíme vypěstovat, po případě dané prostředí, pokud je možno, určitým plodinám přizpůsobit. Prostředím nazýváme klimatické a půdní podmínky, t. j. nadmořská výška, průměrná roční teplota, teplota v době vegetace, průměrné roční srážky, srážky v době vegetace a půda. Dnes je již dokázáno, že člověk svým cílevědomým zásahem může do určité míry ovlivnit klimatické podmínky — zalesňováním, zakládáním rybníků, větrolamů a pod. V první řadě má však možnost zlepšit nebo i zhoršit podmínky půdy.

Zlepšení půdních podmínek můžeme docílit střídáním hospodářských plodin na témže pozemku, t. j. vhodnými osevními postupy, do kterých jsou zařazeny jetele — nebo vojtěškotravní směsi. Střídání plodin provádějí zemědělci jakmile začali na půdě trvale hospodařit. Brzy totiž zjistili praktickým pozorováním, že určité zemědělské plodiny pěstované po sobě, vyčerpávají a ovlivňují jednostranně půdu a tím značně snižují výnosy.

Proto při sestavování vhodných — geonomických osevních postupů musíme mít na zřeteli, že jednotlivé plodiny mají nejen různý nárok na půdu a podnebí, ale že i různým způsobem ovlivňují celkový stav půdy. Nemají také stejnou schopnost pohotové živiny z půdy odčerpat.

Při sestavování osevních postupů je třeba pamatovat na možnost technického zvládnutí veškerých prací, aby se nám nenahromadily v krátkém časovém úseku, na př. při sklizni.

Využití všech technických vymožeností, zejména pokud jde o mechanisaci práce a řádné využití strojů a lidí, hraje rovněž úlohu při zařazování hospodářských plodin do určitého sledu.

V poslední době se velmi často hovoří o travoplném systému. Rozumíme tím celou řadu agrotechnických opatření, vzájemně těsně spojených, která byla podrobně propracována a vědecky podložena zásluhou známého sovětského učenice Viljamsa.

Viljams nás učí, že úrodnost půdy je dána její schopností zajistit rostlinu vodou s vhodnými živinami v potřebném množství. Stupeň této schopnosti je určen strukturou půdy (drobtovitostí).

Osevní plán je základním pilířem celé organizace zemědělského provozu. Na podkladě osevního plánu můžeme předem stanovit a časově vy-

T. G Masaryk

(Dokončení)

Pravicoví soc. dem. vůdcové v tomto boji těžce selhali. Nejenže nestačili vést revoluční dělnickou třídu v jejím zápase proti moci buržoasie v republice, ale nakonec tento boj hanebně zradili. Rozbítčeský útok proti soc. dem. levici vyvrcholil v osudném prosinci 1920, kdy se v republice po prvé střílelo do dělníků.

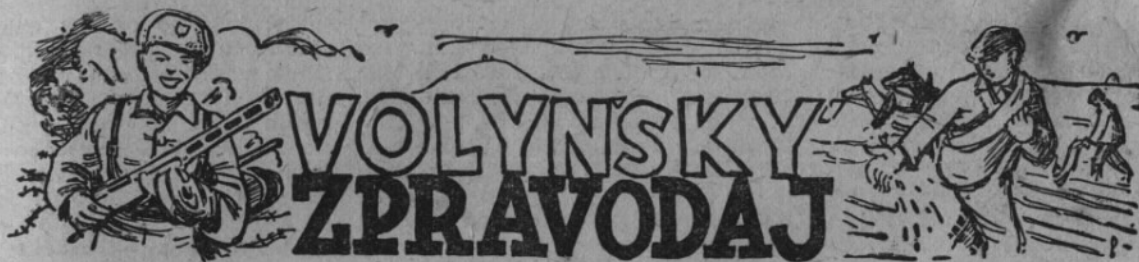
Krvavý prosinec 1920 byl křížovatkou cest revolučních dělníků v jejich poměru k Masarykovi. Jejich cesty se rozcházely. Komunisté, pamětliví slov jeho učení o humanitě a demokracii, viděli nyní rub tohoto učení jak jej zneužila a Masarykovou autoritu i podpírala buržoasie ve svém zběsilém útoku proti pracujícím. Tento rozpor nebylo možné vysvětlit ani tvrzením, že Masaryk se obával osud mladé republiky, která mohla být zajištěna jen ve spojení s kapitalistickým západem. I na toto tvrzení dal pozdější vývoj první republiky pádnou odpověď Mnichovem.

Tak se stalo, že Československá republika se po prosinci r. 1920 stala zemí kapitalismu, zemí třídního útlačku pracujícího lidu. Na celých dvacet let byly odvráceny tužby dělnické třídy po spojenectví s prvním socialistickým státem na světě Sovětským svazem, který — jak dějinný vývoj potom ukázal — jediný nás vysvobodil z útlačku fašismu a kapitalismu a dopomohl čs. dělnické třídě budovat socialismus v duchu jeho vzoru a příkladu. Masarykova první republika dnes náleží minulosti a s ní i vše co jí pomáhalo setrvat ve starém a dávno osudném kapitalistickém řádu, tak osudném pro národ ve chvíli, kdy se na světovém kolbišti znova rozhodovalo o jeho trvání a budoucnosti.

mezit všechny zemědělské práce, tak na př. včasné skončení polních prací, orby, satby, odvozu hnoje v době poměrně klidu, přivozu strojových hnojiv atd. Z osevního plánu vycházíme při vypracování plánu hnojařského a pícninářského. Tento zase je nám podkladem pro stanovení počtu a druhu dobytka, jakož i veškeré výroby v produkci živočišné. S tím vším pak souvisí účelné strojové a stavební vybavení podniku a organizace veškeré práce.

Je proto nejvyšší čas, aby každý zemědělec se řádně zamyslel nad dosavadním osevním postupem svého hospodářství a vyvodil z toho patřičné důsledky.

V žádném osevním postupu by neměly být zařazeny obiloviny častěji než dvakrát po sobě. To nebude tak těžké, docílíme-li, aby na každém hospodářství bylo 25—30% pícnin, 25—30% okopanin včetně olejnin, neboť pak budeme mít pro každou obilovinu vhodnou předplodinu.

4. valná hromada Svazu Čechů z Volyně

Předporada zástupců a delegátů odboček Svazu Čechů z Volyně se konala v sobotu 4. března 1950 v Žatci. Zúčastnili se jí zástupci odboč. SČZV v Praze, Šternberku, Horš. Týně, Podbořanech, Litoměřicích, Mohelnici (Zábřeh), Suchdole n. O. (N. Jičín), Bílovcích, Loděnicích (Mikulov), Lanškrouně. Nedostavili se zástupci odboček Svazu z Domažlic, Plané u Mar. L., Chomutova, Tachova, Chebu, Šumperka a Aše.

Na pořadu jednání byly tyto záležitosti:

1. Poměr odboček ke Svazu
2. Majetkoprávní otázky vol. Čechů
3. Stanovisko vol. Čechů k JZD
4. 3. Olympiáda lidového umění a tvorby vol. Čechů
5. Dopisovatelé Věrné stráže u odboček
6. Resoluce pro valnou hromadu
7. Volné návrhy.

Výsledky úspěšného jednání zástupců a delegátů odboček byly pořaty do návrhu resoluce pro valnou hromadu a schváleny jako závazné směrnice pro další činnost naší zájmové organizace.

*

V neděli 5. března t. r. konala se v Žatci za účasti zástupců a delegátů odboček Svazu Čechů z Volyně a členů ze Žatce čtvrtá valná hromada.

Zahajovací projev měl předseda SČZV Jaroslav Chudoba, který v úvodu řekl:

Vážení přátelé, krajané z Volyně!

Zahajuji dnešní valnou hromadu Svazu Čechů z Volyně a vítám vás všechny co nejsrdčněji.

Scházíme se tentokrát již po čtvrté, abychom přehlédlí a zhodnotili vykonanou práci a společně řešili nejkritičtější otázky naší organizace k prospěchu všech volyňských Čechů.

Valná hromada, její jednání a usnesení budou směrodatným a rozhodujícím ukazatelem cesty pro další činnost a práci Svazu Čechů z Volyně. Je proto třeba, abychom s náležitou vážností a uvědoměním přistupovali k jednotlivým problémům, jež před nás budou postaveny a byli si vě-

domi odpovědnosti za učiněná rozhodnutí.

Svaz Čechů z Volyně byl až dosud organizací, která je uznávanou složkou Národní fronty na Zatecku a požívá důvěry nejen okresních ale i krajských a ústředních úřadů. Toto postavení si vydobyl uvědomělou prací pro všeobecný prospěch a aktivní účastí ve veřejném životě v okruhu své působnosti. Je proto třeba, aby si toto postavení udržel a upevnil takovým postupem, který je s hlediska požadavků doby jedině správný.

Věřím, že tento názor není jen názorem mým, ale všech účastníků naší

valné schůze. Jsem proto přesvědčen, že jak jednání tak i výsledky čtvrté valné hromady Svazu Čechů z Volyně vnesou potřebné světlo do našich společných záležitostí a splní tak rovněž naše očekávání.

Po volbě verifikátorů zápisu z minulé valné hromady byla zvolena tato návrhová komise: br. Václav Louda, Rostislav Hlaváček, Zina Zárybnická, Josef Albrecht a br. Doležal.

Potom následovaly zprávy funkciónářů Svazu.

Zpráva předsedy

o činnosti Svazu Čechů z Volyně za dobu od třetí valné hromady, t. j. od 28. XI. 1948 do 5. III. 1950

Poslední období činnosti Svazu Čechů z Volyně se vyznačovalo oproti dřívějšímu plánováním, které je dnes základem veškerého dění v našem státě. Program činnosti SČZV pro rok 1949 byl proto hlavním vodítkem v práci naší organizace a dnes můžeme s radostí konstatovat, že byl v celku úspěšně splněn, zvláště v bodech, které určovaly konkrétní úkoly vedení Svazu a nezávisely přímo nebo nepřímo na podpoře a spolupráci členstva. Neboť spolupráce našich členů je našim velkým nedostatkem, který si nesmíme a nemůžeme zakrývat. Naši krajané chápou funkci, úkoly a poslání Svazu příliš úzce a jednostranně — a to tak, že Svaz je povinen ve všech okolnostech a ve všech případech hájit jejich zájmy ať osobní nebo všeobecné (někdy i proti stávajícím předpisům a nařízením), ale oni se své strany necítí naprosto žádnou povinností ani závazek. Nemluví o tak samozřejmé povinnosti, jakou je placení členských příspěvků, ačkoliv je to otázka ne bezvýznamná. Považují však za nutné zmínit se třeba o akci odkladu splátek za přidělené zemědělské usedlosti vol. Čechům — zemědělcům, která, přesto že byla vyvolána na jejich žádost a v jejich prospěch, nebyla pochopena ani náležitě podpořena nezbytnou spoluprací všech

zainteresovaných krajanů. A je to jedině k jejich škodě.

Dalším záporným zjevem je nezájem vol. Čechů o náš zájmový časopis Věrná stráž, který se projevuje takto:

1. Velmi značný počet krajanů Věrnou stráž dosud neodebírá
2. Mnoho odběratelů časopis vůbec nečte
3. Velká většina čte jen zprávy o úmrtí, svatbách, vzpomínky a případně zprávy Svazu
4. Předplatné platí jen část odběratelů
5. Téměř nikdo z krajanů do časopisu nepřispívá. Vzácné výjimky jen potvrzují tuto pravdu.

Má-li Věrná stráž splnit své poslání a úkoly, je nutná radikální náprava.

Velkou závadou v naší dosavadní činnosti byla a je práce některých odboček Svazu. Řešení je dvojitě: buď tuto práci od základů zlepšit — nebo tyto odb. likvidovat. Vzácné výjimky odboček ve Šternberku, Horš. Týně a Praze to rovněž potvrzují.

Je pravda, že činnost SČZV není zaměřena na trvalo a tudíž by se mohly vyskytnout námitky o účelnosti nějakých zlepšovacích opatření. I když by naše organizace již v tomto roce splnila svůj účel, pro nějž byla založena, je třeba tyto otázky řešit. Podle dosavadních zkušeností

budou však naši krajané potřebovat velmi naléhavě pomoc Svazu ještě snad několik let. Nemá to jen základní dnes problém majetkoprávních poměrů vol. Čechů a složitá otázka asimilace, ale celá řada drobných záležitostí, týkající se mnohdy jednotlivce, jindy zas určité skupiny našich reemigrantů, jež mluví pro oprávněnost existence Svazu.

Přejdeme nyní ke stručnému přehledu hlavních úkolů, které úspěšně řešila naše organizace za uplynulé období své činnosti.

1. Za značný úspěch Svazu Čechů z Volyně nutno považovat dohodu sjednanou s Národním pozemkovým fondem v Praze 9. XI. 1949 o odkladu splátek za přidělené zemědělské usedlosti vol. Čechům v r. 1949. Jak již bylo řečeno výše, výhody z této dohody pro vol. Čechy plynoucí nebyly plně využity a to jedině vinou samotných našich krajanů. Tato dohoda znamenala v praxi částečnou úhradu za majetek zanechaný na Volyni. Vzhledem k nezájmu vol. Čechů nelze předpokládat, že by NPF byl ochoten prodloužit její platnost na rok 1950.

2. Svaz Čechů z Volyně provedl několik intervencí na ústředních úřadech v Praze ve věci rekompensace za majetek zanechaný na Volyni. Vzhledem k tomu, že byl již podepsán závěrečný protokol o reemigraci a stanovena celková výše úhrady, lze očekávat dořešení celé záležitosti v dohledné době.

3. Také u příležitosti sjezdu reemigrantů v Šumperku a Ústí n. L. v r. 1949 byly předneseny konkrétní požadavky Svazu Čechů z Volyně, které byly vždy vzaty v úvahu příslušnými činiteli.

4. Svaz Čechů z Volyně přispěl rovněž k udělení polských voj. vyznamenání vol. Čechům, příslušníkům čs. zahr. arm. z SSSR, čímž byla symbolicky zhodnocena naše účast v bojích na polském území proti společnému nepříteli bratrských národů polského a českého.

5. Bylo uspořádáno několik hodnotných kulturních podniků, z nichž především nutno uvést akademii pro polské zemědělské dělníky a 3. ples vol. Čechů v Žatci 30. I. 1949, 2. olym-

piadu lidového umění a tvorby vol. Čechů, uspořádanou jako kult. dar republiky k IX. sjezdu KSČ 1. května 1949 v Žatci a úspěšné vystoupení lidového souboru vol. Čechů v Žatci Prešově a Pardubicích u příležitosti a v rámci oslav 5. výročí bojů o Duklu ve dnech 2.—9. října 1949.

6. Ústřední kancelář SČZV v Žatci vyřizovala běžně velký počet korespondence, prováděla úspěšně celou řadu písemných intervencí a pomáhala našim krajanům v nejrůznějších záležitostech. Podrobnou zprávu podá ústř. tajemník. Považují za svou povinnost vyslovit všem zaměstnancům díky a uznání, jehož si plnou měrou zaslouží, neboť pracují obětavě a se snahou prospět naší společné věci. Zvláště třeba hodnotit práci br. Tučáka, který mimo zaměstnání ve Svazu plní funkci hosp. ref. u ONV v Žatci a je členem předsednictva OAV za SČZV.

7. Zástupce SČZV v Praze škt. Kozák provedl řadu úspěšných intervencí na kompetentních místech v nejrůznějších záležitostech všeobecného rázu i v záležitostech krajanů, kteří se při svých úředních návštěvách v Praze obraceli k němu o radu nebo pomoc. Do doby definitivního vyřešení majetkoprávních poměrů vol. Čechů je velmi naléhavě třeba, aby tuto funkci zastával. Rovněž jemu patří díky a uznání Svazu.

8. Nesporný význam pro naši organizaci má náš zájmový týdeník *Věrná stráž*, který se nám dosud podařilo i přes značné finanční potíže, zaviněné špatným placením předplat., udržet. O jeho nedostatcích jsem se zmínil již dříve. Zde budiž konstatováno, že přes všechny nedostatky a potíže plní svůj úkol a poslání a projevili se o jeho činnost větší zájem mezi krajaney, jistě je bude plnit ještě lépe.

9. Důležitým problémem SČZV byla a je stále otázka asimilace vol. Čechů. Můžeme s potěšením konstatovat, že na mnoha místech přestala být tato záležitost problémem a že se tam vol. Češi dokonale sžili s novým prostředím přesto, že určitá odlišnost více však charakterová a někdy jazykově vyjadřovací zde stále je a

ještě jistě po určitou dobu zůstane, zvláště u krajanů starších. Tento pokrok v asimilačním procesu je především tam, kde se naši krajané zapojili nejen do práce a budování — to lze říci téměř o všech — ale rovněž do veřejného života, jehož se činně a úspěšně účastní. Je to tam, kde přišli s iniciativou k založení Jednotného zemědělského družstva. Je to také tam, kde slouží jako vzor pro ostatní při plnění dodávek a jiných občanských povinností.

Je však stále ještě hodně těch politicky neuvědomělých, kdo se straní veřejného života, kdo jen neplodně kritizují aniž by pomohli k odstranění chyb a závad, kdo čekají, až to udělají druzí, škodolibě se radují z případných neúspěchů nebo dokonce čekají, „až to praskne“. Všem těm upřímně znovu radíme, aby k vlastnímu prospěchu doplnili řady těch, kdo již našli jediné správné poměr k dnešku a pomohli budovat společně lepší socialistický zítřek.

10. Celkovou činnost Svazu Čechů z Volyně za uplynulé období lze právem považovat za úspěšnou a prospěšnou i když se zde jevily určité nedostatky a potíže. Důkazem toho je důvěra, kterou si naše organizace dovedla nejen získat, ale i udržet netoliko v řadách členstva, ale rovněž u všech kompetentních úředních míst v Praze, kraji i v okrese. Za poskytnutou pomoc a podporu našich snah vyjadřujeme jim naši upřímnou vděčnost.

Toto je pouze v hlavních a všeobecných rysech zpráva o činnosti naší organizace. Podrobnosti uvedou další funkcionáři, zejména ústř. taj. br. Nágel, který přes svůj ohrožený zdravotní stav řídil obětavě a úspěšně činnost ústř. kanceláře. Avšak již z tohoto přehledu je zřejmo, že vedení Svazu se opravdu snažilo dle svých možností a sil učinit co nejvíce a nejlépe k prospěchu naší společné věci.

Aby tato činnost byla co nejúspěšnější, je třeba upřímně spolupráce nejrůznějších členských vrstev a odboček Svazu. Jedině tak budou k všeobecnému prospěchu dořešeny i zbývající úkoly, které nejsou méně důležité než ty předchozí.

Zpráva jednatele

Svazu Čechů z Volyně za dobu od 29. 11. 48 do 4. 3. 50, přednesená na valné hromadě SČZV, konané 5. 3. 1950 v Žatci

„Reemigrace, osidlování a asimilace vol. Čechů“ — to byly a jsou stěžejní problémy, jež řešit připadlo za úkol Svazu Čechů z Volyně. Reemigrace byla úspěšně zakončena v r. 1947 a pojem „reemigrant“ patří čím dále tím více minulosti. Osidlování je rovněž takřka provedeno — zbývá tudíž úspěšně dokončit proces asimilace. — Tato skutečnost byla konstatována na poradě zástupců a delegátů odboček SČZV dne 27. XI. 1948

v Žatci a i na 3. valné hromadě Svazu 28. XI. 1948. Z této skutečnosti vyplývaly další úkoly naší organizace.

Od minulé valné hromady uplynulo 15 měsíců.

Nuže, jak jsme plnili úkoly, které postavila před nás minulé valná hromada?

Problém asimilace je velmi složitým a těžkým úkolem. Myslím, že je daleko těžším, než všechny jiné,

které jsme dosud řešili. Složitým a těžkým je proto, poněvadž kromě řešení různých otázek majetkoprávního, sociálního a kulturního rázu musíme být našim krajanům nápomocni při změně a mnohdy při úplné přestavbě jejich psychické struktury a změně vžitých názorů. Jedná se tedy o práci, při které jest nutná velká znalost lidí, velká opatrnost a ohromná trpělivost. Jde o práci, při které lze docílit velkých a krásných výsledků

a úspěšná — ale také všechno zkazit. Kdo zná naše krajany a jejich mentalitu, ten mě zajisté dá za pravdu.

Abychom naši práci dělali dobře, museli jsme si ji naplánovat. Význam plánování je všeobecně znám. Nebudu se tedy o jeho důležitosti šířiti. Ti, kteří plánují, mají prý v 50% úkol splněn. Tato skutečnost byla a je našim nejvroucnějším přáním a proto jsme sestavili pracovní plán, jak jsme nejlépe dovedli. Seznámím vás nyní s ním a pokusím se vám alespoň stručně podati zprávu o tom, co a jak jsme splnili.

Podle bodu prvního jsme v těsné spolupráci s orgány lidové správy, kulturními a masovými organizacemi působili k urychlení asimilace vol. krajanů s domácím prostředím, k úspěšnému zapojení do budovatelského programu v rámci 5LP, do kulturního, veřejného a politického života.

Dosahovali jsme toho tím, že při osobním styku s krajany, který je velmi častý, všemožně jsme na ně v tomto směru působili. Kromě toho se snažíme být našim členům příkladem. Tak člen předsednictva ÚV SČZV br. Tučák je stálým zástupcem SČZV u OAVNF a současně hospodářským referentem ONV v Žatci, téměř všichni členové ÚV na Žatecku a v jiných okresích účastní se prací v různých komisích ONV, MNV, ve výborech SBS a jiných celostátních organizacích. Účastníme se t. zv. hovorů s vesnicí a na místech seznamujeme naše krajany s politikou vlády a strany, tuto politiku obhajujeme a prosazujeme.

Ku příkladu dne 9. dubna 1949 byla konána schůze reemigrantů z Volyně těch obcí na Žatecku, které v důsledku úpravy hranic mezi okresy odešly k sousednímu lounskému okresu. Schůze se zúčastnili za ÚV SČZV jednatel Nágeľ a br. Tučák a za OAV v Lounech tajemník a zástupce SNB. Schůze měla ráz informativní. Krajanům se dostalo informací o lidově demokratickém zřízení v naší vlasti a na místě byly vyřízeny jejich stížnosti a zodpovězeny dotazy. Současně si krajané sami zvolili zástupce do pléna ONV a OAVNF a do všech komisí ONV v Lounech.

Učíme se a učíme naše krajany účastnit se všeho dění v obcích a lidsprávných orgánech.

Pro osoby, které neznají poměry, v nichž reemigranti z Volyně žili v býv. carském Rusku a beckovském Polsku se snad zdá divným a někdy dokonce i podezřelým, že se naši krajané neúčastní, ba přímo vyhýbají veřejnému životu. Ujišťujeme je, že tomu tak ve většině případů je proto, že krajané se narodili, byli vychováni a dlonedávna žili v cizině, kde byli menšinou a kde se v důsledku toho veřejného života vůbec neúčastnili. Po návratu do vlasti obrátili svou veškerou pozornost na otázky existenčního rázu. Ocitli se v neznámém prostředí a stali se objektem

bubnové palby předvolební různých reakčních stran, které mnohdy nepřímě míněnými nabubřelými vlasteneckými hesly zneužívaly jejich důvěry. Stávalo se bohužel, že se jednotlivci někdy nechali využít a zneužít reakcionáři — dobrodruhy a dali se strhnout k nerozváznostem. Potom za to trpěli, zatím co svůdci unikli do bezpečí. Mnohdy a mnohde byli volyňští Češi ponecháni na pospas reakci. Vinnu na tom nesou mnohdy a mnohde místní obyvatelstvo, kompetentní úřady a stranické orgány, které neprojevily dost snahy o získání jejich důvěry a jednáním některých svých členů je odrazovaly od sebe.

Závěrem k tomuto bodu konstatuji, že si nesmíme zakrývat, že volyňští Češi, jako všichni zemědělci, jsou živlem více konservativním, dajíci se jen pozvolným přesvědčováním na konkrétních příkladech a výsledcích získat pro novou, lepší věc. Je třeba především trpělivosti a přesvědčování — ale vzorným příkladem a ne planými řečmi, aby úkol urychlení asimilace — krásný a vděčný — byl splněn dobře a úspěšně. Na druhé straně jsme svědky jejich vzorného hospodaření, plnění povinností a pochopení pro potřeby celku.

Jak nám to ukládal druhý bod budovatelského programu, působili jsme k převychování vol. Čechů a ke zvýšení jejich politického uvědomění prostřednictvím časopisu Věrná stráž. Podle tohoto bodu měli jsme organizovat politické školení našich krajanů. Bod tento však splněn nebyl. Začali jsme sice připravovat kádr polit. instruktorů, ale kromě vyškolení 8 osob, které absolvovaly politickou školu v Žatci, zřízenou OV KSC, dále jsme se zatím nedostali.

Bod třetí jest pro nás nejdůležitějším a byla na něj soustředěna největší naše pozornost.

Jde o to, abychom byli krajanům nápomocni v urychleném obdržení náhrady za zanechané na Volyni majetky. Skutečnost, že tato otázka není dosud vyřešena, je zdrojem nespokojenosti v jejich řadách. Delegace ÚV SČZV provedla v této záležitosti 2 intervence na předsednictvu vlády, ministerstvu práce a soc. péče, ministerstvu zahraničních věcí, a MNO. Také příslušné písemné intervence byly provedeny. Podle posledně získaných zpráv byl již podepsán závěrečný protokol o reemigraci vol. Čechů a očekává se, že čs. delegace, která má dohodnout způsob vyúčtování a převodu pohledávek z titulu reemigrace a zanechaného jmění na Volyni, odjede do SSSR v dohledné době. Zástupci SČZV navštívili také člena této delegace za Národní banku českosl., aby ho informovali o celé záležitosti také z našeho hlediska.

Otázka ocenění zanechaných na Volyni osevů byla často předmětem dotazů a intervencí našich krajanů

ve Svazu Čechů z Volyně. Podle závěrečného protokolu o reemigraci byly tyto osevy oceněny celkově částkou cca 2.000.000 ruských rublů a bude proto při konečném vyúčtování s každým jednotlivcem jistě vzata v úvahu i plocha těchto zanechaných osevů a proplacena každému přiměřenou částkou.

Poněvadž otázka náhrady za zanechané na Volyni majetky se stále oddaluje a NPF žádal na reemigrantech splátky za usedlosti přidělené jim v ČSR, SČZV uzavřel s NPF dohodu o tom, že tento nebude požadovat splátky a uvolní účty u peněžních ústavů těm krajanům, kteří podepíší pro NPF zmocnění k inkasu pohledávek za zanechaný na Volyni majetek.

Realizací této dohody vzrostla agenda SČZV. Rozeslali jsme všem zájemcům o odklad tiskopisy zmocnění, které tyto postupně vrací. Na základě přihlížek k bromadné žádosti a na základě podepsaných zmocnění pořizujeme seznam přídělů zkonfiskovaného zem. majetku, u nichž jest dán předpoklad, že jejich pohledávka bude kryta běžné splátky a případné nezaplátky a tento seznam předáme NPF v Praze. V souvislosti s touto akcí jsme vyslali 3.119 dopisů, pokynů a balíčků s tiskopisy. Akce měla být ukončena do konce roku, ale v důsledku liknavosti našich krajanů není ukončena ani dnes. Stanovili jsme však definitivní datum na 5. března t. r., jímž uzavřeme závazné přijímání dalších přihlížek. Vzhledem k tomu, že SČZV je organizací, která se vydržíze členskými příspěvky a že s touto akcí nám vzrostly osobní a věcné výdaje (angažovali jsme pro tuto práci zvláštní pracovní sílu, poštovné a j.), NPF nám poskytne na jejich hrazení příspěvek dle předloženého námí rozpočtu.

Svaz Čechů z Volyně zaváže své členy — zemědělce — k řádnému splnění výrobních smluv, které se stane věcí cti a dobrého jména vol. Čechů — praví 4. bod pracovního plánu. V době dodávek kontingentů jsme uveřejňovali ve VS články a výzvy, jimiž jsme nabádali krajany k vzornému plnění smluv, k nimž se zavázali. Zde by šlo udělat více, kdybychom měli v každé obci depisovatele, který by nám hlásil výsledky plnění dodávek jednotlivými reemigranty a kdyby VS mohla na základě zpráv pranýřovat liknavce a více psát o vzorných dodavatelích, vyzdvihovat a propagovat jejich vlastenectví. Vcelku ale volyňští Češi plní kontingenty, k nimž se smluvně zavázali, dobře.

Volyňští Češi jsou dávnými a dobřími chmelaři ještě z Volyně. Podmínky pěstování chmele na Volyni však byly jiné než v oblastech, kde pěstují chmel nyní. Žatecko, Podbořansko a Litoměřicko jsou okresy, kde se pěstuje chmel nejvíce a kde

tento chmel pěstují volyňští. Mezi těmito pěstiteli jsme uspořádali soutěž o nejlépe vedenou a ošetřenou chmelnici. Splnili jsme tak bod 5. budovatelského programu. Soutěžní komise složená z reemigrantů z Volyně, chmelařských odborníků, zaměstnanců státní výzkumné chmelařské stanice v Žatci ing. Pokorného, ing. Linhart, ing. Antipoviče, ing. Kučery a za SČzV taj. Nágla navštívila 21 pěstitelů z okresů Žatec, Podbořany a Litoměřice, kteří se přihlásili k soutěži a při této příležitosti je poučila — kde bylo zapotřebí — o způsobu pěstování chmele, upozornila na případné chyby a nedostatky a seznamovala s novými vědeckými poznatky v tomto oboru. Bodovalo se přioráváním, řez, zavádění chmele, postřik a celkový vzhled chmelnice. Zvítězil mladý krajan Bořivoj Kačadavý z Třeskonic. Vítěznému pěstiteli byla chmelnice očesána zdarma zaměstnanci SČzV a brigádou, kterou jsme organizovali a do níž se dobrovolně přihlásili reemigranti a i místní Češi, osídlení v Žatci. Při uspořádání soutěže nám byli nápomocni politický tajemník OV KSČ Cibulka, okresní tajemník OAV NF Blochín a předseda ONV v Žatci Raizák. Děkujeme jim znovu při této příležitosti.

Měli jsme dále za úkol soustavně provádět propagaci akcí mezi volyňskými Čechy prostřednictvím VS pro zakládání jednotných zemědělských družstev, pro obnovu chmelnic, zřizování zahrad, zlepšování chovu drůbeže a pěstování včel. Zvláštní úsilí v tomto směru vyvinul náš kulturní referent — mistr Vladimír Líbovický, s jehož odbornými a populárními články o chovu drůbeže, králiků a pěstování ovocných stromků a j. jste se setkali téměř v každém čísle VS. Ing. Pokorný je ve své funkci zaměstnancem chmelařské výzkumné stanice v Žatci s našimi krajanů v neustálém styku a podle hlášení, které nám předal, na místě jim radí a velmi dobře plní 6. bod budovatelského programu Svazu. O propagaci JZD se velmi zasloužila VS, která v každém čísle přináší články, v nichž tuto myšlenku propaguje.

Při SČzV byl založen lidový umělecký soubor zprvu pod vedením mistra Líbovického a později prof. Berezovského. Soubor vyvinul krásnou a velmi užitečnou činnost. Na svých vystoupeních propagoval mír, družbu, vzájemnost a spolupráci všech slovanských národů a zemí lidové demokracie. Soubor pořádá představení a zájezdy do obcí na Žatecku a na státní statky, kde byli zaměstnáni polští zemědělské dělníci. Dne 30. I. 1949 byla uspořádána akademie pro polské zemědělníky, zaměstnané na státních statcích na Žatecku a Podbořansku. Hudbou, písními a tanci slovanských národů posloužili jsme věci jejich sblížení a poznání. Naše upřímné snahy a pro-

hloubení a utužení vztahů mezi lidem československým a bratry Poláky zhodnotil na tomto večeru ve svém projevu zástupce polského velvyslanectví v Praze ing. Blyskovski. Se souborem jsme dále vystupovali na akademiích v Žatci, Pardubicích, Přesově u příležitosti oslav 5. výročí Duk. bitvy.

V minulém období jsme uspořádali 2 olympiady lidového umění a tvorby vol. Čechů. Na obou olympiádách účinkovalo 239 osob. Pořádáním olympiád chceme vzbudit zájem o slovanskou lidovou tvorbu mezi našimi spoluobčany, chceme, aby byly vzpruhou a podnětem pro všechny naše krajanů, aby své znalosti řečí, obyčejů, hudby, písní a tanců bratrských národů slovanských využili k jejich šíření mezi našim lidem ve vlasti, chceme ukázat možnosti a schopnosti, které mají volyňští a chceme naši mládež přidat na jejím sebevědomí, aby se pak mohla bez obav a bez zbytečného sebepodceňování zapojit do soutěže tvořivosti mládeže nejen na jejím pracovním ale i kulturním úseku. Pořádáním olympiád sloužíme krásné věci poznání a sblížení slovanských národů a tím i věci pokroku, socialismu a míru.

Spolupůsobili jsme při získávání členů Svazu čs.-sov. přátelství. V říjnu získaly vyslané námi dvojice v samotném Žatci 48 nových členů.

Úkoly, výtčené naší organizací v bodu 7. jsme tedy splnili vcelku dobře. Jest si jen přáteli, abychom v tomto díle pokračovali i nadále.

O bodu 8., jímž jsme se zavázali, že provedeme důslednou očistu svých řad a nepřipustíme, aby nepřátelé nového společenského řádu a naší lidové demokratické republiky našli v nich útočiště, lze říci tolik, že naše organizace jako jedna z prvních vyloučila ze svých řad tyto živly a že při přijímání nových členů nepostupujeme již tak blahovolně, jak tomu bylo donedávna. Náš AV si vytkl za úkol nepřátelé naší nové společnosti bezohledně vylučovat, osoby neuvědomělé trpělivě přesvědčovat a získávat je tak pro naši dobrou věc.

Svaz Čechů z Volyně převzal a vykonává patronát nad Dětským domovem v Žatci a plní tak 9. bod plánu. Zakoupili jsme a smontovali pro chovance domova ústavní drůbežárnu celkovým nákladem cca 30.000 Kčs a mezi vol. Čechy sebrali pro ně 40 slepic pro chov. V minulém roce jsme Dětskému domovu obstarali 25 párů plátěné obuvi pro chovance, věnovali jsme k vánočním svátkům čokoládu, knihy a menší peněžité dar.

Bod 10. jsme plnili špatně. Nábor do Sokola, ČSM a JSCZ nepodporujeme v našich řadách dost soustavně. Omezili jsme se pouze na několik článků ve VS.

Poslední bod našeho plánu splnili jsme velmi dobře. Zaměstnanci 4-

středního sekretariátu Svazu v Žatci a redakce VS odpracovali místo 1.000 hodin, jak bylo plánováno, 1.304 hodiny na státních statcích a u našich krajanů při špičkových a narázových pracích v zemědělství. Také to, že jsme splnili závazek očesání zdarma chmelnice, která zvítězila v soutěži, pořádané loni, je zásluhou zaměstnanců Svazu.

(To by bylo vše o tom, jak ÚV plnil pracovní plán pro rok 1949.

A nyní několik slov o tom, co jsme dělali v kancelářích ústředí v Žatci. Za uplynulé období jsme vyřídili — kromě 3.119 dopisů, o kterých jsem mluvil výše — 4.788 čj.

Co jsme vyřizovali? Všechno — o tom vám mohou dát svědectví ti z krajanů, kteří přijdou s námi do styku.

A ještě závěrem několik slov o těch důležitějších pracích, které jsme v kanceláři konali. Musím uvést alespoň zprávu o rozsáhlé akci podávání volyňskými Čechy žádostí o vrácení peněžních částek, které zaplatili titulem pojišťovacích premií na krupobitním, požárním, povinném zemědělském a pojištění proti pádu dobytka. Při této akci byli jsme krajanům nápomocni při vyplňování tiskopisů a žádostí, které jsme k tomu účelu po dohodě s MPSP zvláště natiskli a zaslali všem zájemcům.

V únoru 1949 požádali jsme příslušná místa v Praze, aby býv. státním zaměstnancům Polska byly stanoveny pense. Naši žádosti bylo vyhověno a žádosti, které nás v této záležitosti dochází, předkládáme k dalšímu opatření min. financí.

V září 1949 jsme požádali MPSP, aby váleč. invalidům z čs. zahr. arm. z SSSR byl přiznán invalidní důchod od propuštění z činné voj. služby a ne teprve ode dne nabytí čs. státního občanství. Také tato naše žádost byla vyřízena kladně a SČzV postupně zasílá žádosti o úpravu zaplatovacích platů, jak tyto SČzV od krajanů dochází.

V září 1949 jsme spolupracovali s MNO při organizaci zájezdu na Duklu u příležitosti oslav 5. výročí vítězných bojů čs. zahr. arm. ve SSSR.

V prosinci 1949 požádalo našim prostřednictvím 456 vol. Čechů podpůrný fond SBS o poskytnutí jednorázové vánoční podpory.

Podáváme-li dnes bilanci naší činnosti za uplynulé období, můžeme konstatovat, že jsme vcelku pracovali dobře. Tím ovšem nechceme říci, že jsme pracovali vždy a všude úspěšně. ÚV se věcné kritiky nebojí, neboť ví, že není společenstvím se vzájemným ručením neomezeným a věří, že ti, kteří budou naši práci kritizovat, činí tak v upřímné snaze pomoci v dobrém díle. Naše nedostatky většinou vyplývají z toho, že někteří členové ÚV nejsou si dost dobře vědomi důležitosti svých funkcí a nevykonávají je řádně a odpovědně. Tento nedostatek můžeme

odstranit jedině tím, že budeme vyhledávat pracovníky, kteří mají o svěřenou jim práci zájem.

Úkoly, které stojí před naší organizací, nejsou malé. Plně věřím, že nové zvolení funkcionáři SČZV si toto

vezmou k srdci a budou je konat k plné spokojenosti všech členů Svazu, ve prospěch celku a našeho státu.

Zpráva pokladníka Svazu Čechů z Volyně

snaze podati co nejstručnější zprávu upouštím od uveřejňování drobnějších číslic, neboť tyto jsou dostatečně obsaženy v účetních přehledech, které podává revisní komise a v bilanci za rok 1948 a 1949.

Vlastní finanční situace Svazu je taková, že je třeba uvažovat o jejím trvalém zajištění. Je to nutné tím spíše, že hlavní zdroj příjmů — t. j. členské příspěvky nejsou včas a řádně placeny. Pro informaci podávám přehled o počtu členů, kteří platí členské příspěvky:

Za rok 1946 —	25 členů
1947 —	273 členů
1948 —	720 členů
1949 —	780 členů

Celkem - 1798 členů

Veškeré platby byly uskutečňovány jen po předchozím schválení představením. Pokladní uzávěrka byla pořizována každý den. Při proplácení jednotlivých účtů jsem zvláště dbal na to, aby bylo účtováno podle směrnice NÚC.

Závěrem mohu říci jen tolik, že bez ohledu na rozsah, v jakém je vedena agenda Svazu, byl svědomitě udržován hospodářský rozpočet na rok 1949, v němž bylo pamatováno na každou reži a pravidelné financování Svazu zajistilo hladký chod jeho veškeré činnosti.

Nemohu se nezmínit o našich odbočkách. Přes četné přípisy a urgentce obdržel jsem do dnešního dne pouze 10 bilancí z celkového počtu 18 odboček.

Jsou to bilance o vykonané práci v těchto odbočkách: Šternberku, Praze, Horš. Týně, Podbořanech, Chebu, Zábřehu, Lanškrouně, Domažlicích, Bílovcích a Litoměřicích. Ostatní odbočky a to v Novém Jičíně, Mor. Krumlově, Šumperku, Mikulově, Aši, Tachově, Plané u M. L. a Chomutově dosud vůbec neodpověděly.

Na konec uvádím jen stručný přehled o finančním stavu u 10 odboček ke dni 31. XII. 1949:

Hotovost	33.520,60 Kčs
Peněžní ústavy	84.479,20 Kčs
Zboží	19.575,— Kčs
Inventář	5.593,— Kčs

Stav členů v těchto odbočkách k 31. XII. 1949 — 1.929.

Ještě jednou důrazně apeluji na všechny naše členy, aby řádně platili členské příspěvky. Budou-li všichni nápomocni při zdolávání naší finanční situace, není pochyb o tom, že práce ve Svazu bude snazší a v mnohem úspěšnější.

A ještě jedno upozornění členům: v poslední době vzrůstá počet vrácených dopisů, připomínek a čísel Verné stráže, z čehož je patrné, že členové neoznamují vůbec anebo velmi opožděně změnu své adresy, takže je potom musíme hledat. Je jistě i v zájmu každého osobně, aby dostal odpověď na svůj dotaz nebo časopis včas a proto odůfáme, že pro příště budete vždy ihned oznamovat každou změnu své adresy.

Igor Tučák, pokladník SČZV.

Zápis

o provedení revize v Ústředí Svazu Čechů z Volyně dne 22. a 23. února 1950. Revize byla provedena revisní komisí v této sestavě: Josef Foitík, Antonín Solar a Vladimír Krejčí.

Zrevidováno bylo účetnictví Ústředí Svazu Čechů z Volyně za dobu 1. od 13. XI. do 31. XII. 1948, 2. od 1. I. do 31. I. 1949.

Uvedená část roku 1948 byla porovnaná komisí revidována proto, že poslední revize byla provedena 13. listopadu 1948, tedy před ukončením účetního roku, kdy účetnictví nemohlo být dovedeno do 31. XII.

Zjištěn byl stav pokladny ku dni provedení revize, t. j. 22. II. 1950. Hotovost v pokladně vykazovala Kčs 67.307,50, kterážto částka přesně odpovídá záznamům jak v knize hlavní, tak v knize pokladní.

Účetní uzávěrka za rok 1948 je vyjádřena částkou Kčs 1.122.432,67. Účet ztrát a zisků část. Kčs 762.936,27. Položka aktiv tohoto účtu obnáší Kčs 82.254,80.

Účetní uzávěrka za rok 1949 je vyjádřena částkou 2.597.762,—, účet ztrát a zisků částkou 458.949,90, aktiva za rok 1949 částkou 1.443,10 Kčs.

Ze sociálního fondu bylo na podporách žadatelům vyplaceno během roku 1949 Kčs 129.337,30. Podpory jsou vypláceny na řádně odůvodněné a doložené žádosti. Zůstatek tohoto fondu ku dni 31. XII. 1949 činí Kčs 165.194,80. Revisní komise doporučuje, aby podpory z tohoto fon-

Bilance ke dni 31. XII. 1948

Aktiva:	
Pokladní hotovost	23.180,—
Banky	346.720,—
Zboží	18.725,—
Dlužníci	4.000,—
Inventář	67.851,20
	460.476,20

Pasiva:	
Věřitelé	14.238,—
Sociální fond	183.755,90
Malínský fond	180.207,50
Zisk	82.254,80
	460.476,20

Fondy

1. Sociální fond	Kčs 183.755,90
2. Malínský fond	Kčs 180.207,50
	celkem Kčs 363.983,40

Příloha

ke uzávěrce účtů ke dni 31. XII. 1948

Administrační výdaje

1. Platy zaměstnancům SČZV:	Kčs 509.371,72
2. Poštovní výdaje:	Kčs 69.055,20
3. Valné hromady, schůze a subvence odbočkám:	Kčs 41.087,90
4. Kancelářské potřeby:	Kčs 35.686,30
5. Nájem a udržování místností:	Kčs 16.735,15
6. 10% amort. inventáře:	Kčs 8.645,20
	celkem Kčs 680.581,47

Bilance ke dni 31. XII. 1949

1. Pokladní hotovost	34.735,70
2. Banky	195.270,—
3. Zboží	6.280,—
4. Dlužníci	108.000,—
5. Inventář	59.971,60
	celkem Kčs 404.257,30

1. Věřitelé	56.466,90
2. Sociální fond	165.194,80
3. Malínský fond	177.282,50
4. Tiskový fond	3.870,—
5. Zisk	1.443,10
	celkem Kčs 404.257,30

Příloha

ke uzávěrce účtů ke dni 31. XII. 1949

Administrační výdaje

1. Telefon a telegramy:	Kčs 10.926,30
2. Poštovní výdaje:	Kčs 3.713,40
3. Platy zaměstnancům SČZV:	Kčs 382.104,60
4. Nájem a udržování místností:	Kčs 10.376,90
5. Kancelářské potřeby:	Kčs 9.839,70
6. Cestovné a diety:	Kčs 15.681,—
7. Oprava inventáře:	Kčs 824,70
8. Jiné výdaje:	Kčs 15.540,60
9. 10% amortisace inventáře SČZV:	Kčs 8.499,60
	celkem Kčs 457.506,80

du byly i nadále vypláceny plynule vzhledem k tomu, že jeho výše je dosti značná.

Malinský fond je vyjádřen částkou Kčs 177.282,50. Revisní komise doporučuje, aby této částky bylo konečně použito pro účely, pro něž je fond určen, aby mohl být tento již zlikvidován.

Revisní komise konstatovala, že kulturní podniky, pořádané SČZV po stránce finanční nejsou aktivní, jak snad bylo zvykem při podobných podnicích na Volyni, avšak na druhé straně morální a propagační význam těchto podniků je zajisté tak dalekosáhlý, že vyvází stránku finanční.

Účetnictví za dobu naší kontrolované po stránce formální shledáno v naprostém pořádku. Hlavní kniha je vedena odborně a přehledně, rovněž tak kniha pokladní a knihy pomocné. Na pokyn revisní komise z roku 1948, která měla námítky proti tomu, že pokladní knihy byly vedeny účetním, jsou nyní vedeny pokladníkem a jejich vedení je správné.

Revisní komise neshledala nic závadného i v celém hospodářství SČZV a navrhuje valné schůzi schválení bilance a udělení absolutoria výboru SČZV.

Na tom revise SČZV byla ukončena.

V Žatci dne 23. II. 1950.

Za revisní komisi:

Fořtík, Solar, Krejčí.

Po zprávě revisní komise bylo jednohlasně uděleno absolutorium odstupujícímu výboru.

Zprávy komisí SČZV se omezily jedině na zprávu komise historické, kterou přednesl br. Jiří Rébl. Předseda této komise br. Josef Fořtík, který se ze služebních důvodů nemohl dostavit na schůzi, zaslal valné hromadě tento dopis:

Vážení krajané!

Jelikož služební důvody mi nedovolily, abych se osobně zúčastnil valné schůze Svazu Čechů z Volyně, zašílám k této schůzi alespoň svůj dopis a byl bych rád, kdyby byl na schůzi přečten, návrhy v něm obsažené projednány a schváleny.

Jak se zajisté všichni pamatujete, ať už z osobní přítomnosti nebo ze zpráv otištěných ve Verné stráž, bylo na loňské valné schůzi SČZV dohodnuto, že SČZV zahájí sbírání a soustředování historického materiálu, který by sloužil jednak k založení volyňského musea a jednak k sepsání podrobných a obsáhlých dějin české Volyně.

Bohužel, některé okolnosti zavínily, že jsme toto usnesení nedostatečně rozvinuli a málo v této záleži-

losti vykonali. Nicméně, dokázali jsme alespoň to, že jsme začali uveřejňovali ve Verné stráž popisů našich českých osad na Volyni. Byly zatím uveřejněny tyto popisy: Kvasilov český od Josefa Tomana, Vilémovka, napsal jsem já a nyní je otištěn popis obce Novosilky české z pera našeho oblíbeného volyňského spisovatele Karla Pálpytla. Bylo na mnohých místech již našimi krajanými konstatováno, že tyto popisy jsou velmi zajímavé a připomínají i nám, Volyňským, věci, na něž se již buď z části nebo i docela zapomnělo. A to jsou, prosím, jako u Vilémovky a Novosilek — obce, které nebyly ani příliš známé volyňské veřejnosti. Věřím, že popisy jiných, významnějších osad, budou ještě daleko cennější a že připomenou ještě daleko cennější momenty z naší volyňské historie. Ale co je na tom hlavního, že budou-li pořízeny popisy všech našich volyňských vsí, budou tyto tak skvělým materiálem, že sestavení samotných dějin české Volyně nebude pak již žádným obtížným problémem.

Je však dosti obtížné dostat popisy všech našich volyňských osad a volyňských organizací. Za jedno proto, že jsme příliš rozptýleni a není možno udržovat potřebný kontakt vyjma listovní a prostřednictvím našeho časopisu a za druhé také proto že není možno předpokládat, že v každé obci se najde někdo, kdo by tento popis mohl uspokojivě sestavit.

Dne 23. února konala se porada užšího kroužku historického odboru SČZV, na němž jsme probrali všechny těžkosti, na něž při sběru historického materiálu narážíme a také možnosti, které zde jsou.

Při této poradě přišli jsme k závěru, že za účelem povzbuzení pisatelů je nezbytné třeba, aby SČZV věnoval určitou peněžní částku, z níž by byly vypláceny odměny za zřídilé a ve Verné stráž otištěné popisy osad. Navrhují, aby jedna odměna byla stanovena částkou od Kčs 500,— do Kčs 1.000,— podle rozsahu a hodnoty materiálu. K hodnocení popisu budiž zvolena tříčlenná komise ze členů Historického odboru SČZV a redakce Verné stráže. Počítáme-li s tím, že je nutno sebrati 120 až 150 popisů, je nutno na tento účel věnovati prozatím alespoň Kčs 50.000,—.

Dále jsme se dohodli o tom, že za každou obec budou vyzvány osoby, o nichž je známo, že by se mohly úkolu na ně vloženého náležitě zhostit, k tomu, aby pořídily popisy svých obcí. Předběžný seznam osob, zatím neúplný, jsme sestavili. Poněvadž není možno již déle touto věcí tráti čas, podávám návrh, aby valná schůze uložila těmto osobám vyhotovení popisů osad za čestnou povinnost. Vykonání této povinnosti budiž odměňováno uvedenými již odměnami.

Na poslední valné schůzi SČZV bylo rozhodnuto a ve Verné stráž bylo již několikrát poukázáno na to, že je nezbytné třeba sebrati také příslušný historický materiál, jímž v tomto případě jsou: různé fotografie z Volyně, volyňské tisky, obrázky volyňských malířů nebo jejich kopie, hudební skladby volyňských skladatelů, ukázky zajímavých ručních prací, ukázky svérázných krojů, praporečky volyňských spolků a pod. Upozorňovali jsme na to, že pokud se týče fotografií, jež jsou rodinnou památkou krajanů, že po odfotografování budou tyto vráceny. Přes tyto výzvy se materiál až mizivě málo. Usnesli jsme se proto požádati valnou schůzi SČZV, aby výše vyjmenovaný materiál, pokud se nachází v rukou jednotlivců, byl prohlášen za volyňský „národní majetek“ a rovněž uložena povinnost tento materiál odevzdati k dispozici SČZV.

SČZV ručí za to, že tento materiál bude řádně uložen a zpřístupněn veřejnosti. Je ku příkladu známo, že muzeum města Žatce je ochotno věnovati vhodné místnosti pro uspořádání volyňského musejního oddělení.

Vážení krajané, jsem přesvědčen o tom, že všichni jste hrdí na svou příslušnost k volyňské české zemi, že jste hrdí na dobré, žádnou zradu neposkvrněné jméno volyňského Čecha, že jste hrdí na své vlastenectví, tak skvěle prokázané v bojích o samostatnost drahé Československé republiky v dějinách neporovnatelnou účastí. Osmdesát let našeho života v cizině je hrdinnou epopejí, zakončenou slavným návratem do vlasti, již jsme se neodcizili. Je však ještě jedna povinnost, kterou jsme zavázáni: vykreslití pravdivý a ničím nezkraslený obraz našeho celého života a zachovati tento obraz nejen pro naše volyňské potomky, ale pro celý náš národ.

Tímto obrazem budou naše volyňské dějiny.

Apeluji proto na Vás, abyste na své dnešní schůzi přijali a schválili podané nebo snad jiné, ale ještě lepší a vhodnější návrhy, které by prospěly věci, o níž jsem mluvil.

Josef Fořtík

člen histor. odb. SČZV.

Zpravodajové za komisi kulturní a komisi pro vybudování pomníku obětem Čes. Malna se nezúčastnil schůze ani nepřipravili zprávy. Podrobná zpráva komise sociální bude uveřejněna později. Rovněž tak písemné zprávy zástupců a delegátů odboček SČZV.

Další zprávy budou uveřejněny v příštím čísle.

Dějiny české Volyně

Dr. J. Foltprecht

(9. pokračování)

Bylo zajisté velmi těžké, najít na Volyni opravdové české středisko. Česká kolonizace trpěla hned z počátku neorganizovaností, urychleností, náhodností, neplánovitostí. Tato kletba provázela tyto individuálně velmi zdatné lidi až do konce a ovšem provází je nyní také. Tehdy i nyní bez vlastní viny.

Poznatky Gresserovy

Úřední zprávy, které Gresser gubernátorovi o svých cestách po vesnicích Čechy osazených podával už r. 1869, svědčí o tom jak si hospodaření, vzájemného chování, rodinného života, smyslu pro práci a povinnost váží a jak český živel považuje pro Volyn za blahodárný. Přibyla a Oliče navrhl „jmenovati“ plnomocníky všech Čechů na Volyni a dal tak počátek samosprávě české. Jestliže někde našel nepřístojnosti, přičítal je zatímni nezkoušenosti a svou naprostou důvěru Čechům prokázal tím, že svolil, aby zavedeno bylo vzájemné ručení za chování mezi Čechy. V r. 1869 bylo na Volyni 14 českých vesnic s 8093 desjatinami země, za niž bylo zapláceno 270.000 rublů; přitom bylo zde už na 5.000 osídlených Čechů. Tito skutečně pečovali vzájemně o dobré chování svých krajanů; r. 1869 tři české rodiny odeslali zpět do Čech pro špatné chování.

Na podkladě zjištění Gresserových byli Čechové vyňati ze správních okruhů ruských a byly pro ně zřízeny zvláštní samosprávné jednotky: hlinský, mirohošťský a buderážský.¹⁾ Tyto nové okresy české ukázaly hned na počátku nevýhodu, že mnohé vesnice

české měly velmi daleko do svého střediska a že tedy správa tím byla velmi ztížena. Noví, stále přicházející osadníci byli také značně, až 50 km i více vzdáleni od své správy.

Gresser si však nebyl ani vědom toho, jakou těžkost správní při svých nejlepších úmyslech Čechům způsobil. Přesto však s tím větším oduševněním se vrhl do dalších problémů, školského a náboženského.

Plukovník Gresser při svém příznivém posuzování Čechů způsobil jak u gubernátora kyjevského, tak i u ministerstva vnitra, že husitství bylo pojato zatím aspoň formálně mezi církve státem připuštěné a ministerstvo vnitra bylo pověřeno zřízením českých farností.

Správní úřady se neměly vměšovat do náboženských věcí českých, ba ani do věcí školských. Újezdním soudům a městským úřadům bylo předepsáno, aby co nejvíce pomáhaly při zakupování země a ve všech otázkách, týkajících se vlastnictví. Smírčí soudcové měli jim býti stále ku pomoci a policie měla brániti Čechy před úskoky a případným utiskováním.

Měli úplnou volnost, na základě které se české vesnice nejen konsolidovaly, nýbrž i nově zřizovaly. Jestliže veškeré pozemky byly příliš vzdálené, odprodávaly je a tak vznikaly druhé částky českých osad.

Čechům byla tedy dána široká práva občanská i náboženská už v r. 1870. Vyčkávací stanovisko ruské potrvalo potom celých osm let, a to jen a jen z přesvědčení, že nakonec Čechové si veškeré své věci dovedou uspořádati sami.

Možnost úpravy českých náboženských věcí, která byla dána Čechům, setkávala se s neporozuměním i neřivostí pravoslavných církevních úřadů.

Tichý boj o Čechy

Je zajímavý ten tichý boj o Čechy mezi státní správou ruskou a hodnostáři církevními. V charakteristice hospodářské, ba všeobecně lidské, jsou zajedno. Ne strážce náboženské

se jejich názory musely lišiti, poněvadž asi církevním úřadům nebyly dosud známy úmysly, které měla vláda s t. zv. českou církví husitskou. Jak protoierej Ovsjankin, tak arcibiskup kyjevský Agafangel shledávali u Čechů katolictví, ovšem málo hluboké, které svědčí vůbec o povrchních citech náboženských. Stejně jako Križanovskij, oba tyto vysocí kněží pravoslavní nenalezali však v nich husitství, o němž byli dosti dobře zpraveni.

Naproti tomu celkem stejné zjištění Gresserovo, podané gubernátorovi a jím ministru vnitra, považuje mělkost náboženského nazírání Čechů za velmi výhodnou pro politické plány ruské, které v těchto dobách nechtěly mít Čechy ani katolíky, ani pravoslavnými, nýbrž zatím od obojích těchto vyznání odlišnými husity.

Názory tedy, které plukovník Gresser pronesl v podání ze dne 5. února 1870, zasláné gubernátorovi, se neshodovaly s názory protoiereje Ovsjankina, který vyslovil o nich pochybnosti. Zato však líčí Čechy jako znamenité pracovníky, mající úctu k úřadům, velmi čestné a příkladně mravné, kteří dovedou vylučovati ze svého středu lidi nečestné, což také už ve dvou případech učinili.

Generální gubernátor kladl však u Čechů největší důraz na náboženství. Jejich vyznání se mu blížilo k pravoslaví a obracel pozornost vlády, hlavně ministerstva, na to, že česká věc může býti prvním krokem k utvoření katolické církve nezávislé na Římě a cizí všem protinacionálním snahám.

Ovšem čistě státní myšlenka zde nezůstávala stranou: tento druh katolické církve může přivábiti i Poláky k myšlence slovansko-ruské, ke katolictví Rusku oddanému, při čemž splynutí Čechů i Poláků s ruským národem (v této nové církvi) stane se toliko otázkou času.

¹⁾ V čelo okruhu zvolili si přestělníci sami své staršiny. Přibyl byl zvolen staršinou buderážským, Olič byl pomocníkem Svoobody, staršinou hlinského, dalšími zvolenými byli Rjach, Hybler, Palla, Gajda a j.

Popisy českých osad na Volyni — České Novosilky

(Dokonč.)

Frant. Valeš jel na návštěvu k příbuzným kamsi k Dubnu. Vracel se se svým tchánem směrem na Boreml. Za Boremlem v lesích byli přepadeni benderovci, zmučeni a zabiti. Valeš měl na těle vyřiznutou kůži v podobě kříže. Oba byli pohřbeni v Novosilkách.

*

Vrátili se domů z Československa vojíni, nemohouce se dočkat svých rodin do staré vlasti. Jen málo jich tam zůstalo: Josef Štastný — jediný ze starších (doma býval jako chudás přehlížen, na frontě prý si však vedl velmi statečně, býval v nejprudších bojích), leč za své hrdinství i tu byl zapomenut, pak zůstali v Čechách většinou mladí hoši: Novák František, Rudolf Josef, Kněžáček Ladislav, Haken Josef, Janatka Josef, Dostál Břetislav, Andrušenko Theodor.

*

Probíhaly dny v očekávání, že se přece jen všichni budou stěhovati do Čech — jedni byli plni radostného očekávání, jiní hleděli s obavou vstříc příštím věcem — neradi by opustili místo, kde otcové a dědové se tolik nalopotili, aby založili nový domov.

A tak z desperace a nejistoty se trochu rozbíjaly mravy — vařila se v každém stavení vodka — samohonka — v jejíž výrobě Češi byli opravdu mistry, pilo se, jedlo a zpívalo.

Také se po domácku vyrábělo mýdlo, syrob, mouka v malých důmyslných mlýncích, kroupy, olej, slovem vše dovedli tito lidé svým důmyslem sestrojiti, opatřiti. A nikdy nebyli v nouzi.

Padlí ve II. světové válce:

Martinek Ladislav, syn Františka u Minska
Lamač Ludvík, syn Jana u Rostova
Horušický František, syn Františka u Dukly
Liška Antonín, syn Aloise u Dukly
Havelka Antonín, syn Josefa u Dukly
Martinec Josef, syn Stanislava u Dukly
Kněžáček František, syn Františka u Dukly
Kozák Josef, syn Aloise u Dukly
Kozák František, syn Aloise u Dukly
Kozák Pavel, syn Františka u Dukly
Kozák Josef, syn Josefa u Dukly
Košák Josef, syn Václava u Dukly
Vrba František, syn Františka u Dukly

Rymarčuk N. (Ukraj. v čs. arm.) u Dukly
Čmuhálek Ladislav, syn Antonína u Dukly

Padlí doma:

Prajzler František, zabit úkladně benderovci za službu Sov. svazu
Tylichter Josef, zabit Němci jako partyzán
Vrba Josef, zabit benderovci za službu Sov. svazu
Vrba František, zabit benderovci za službu Sov. svazu
Valeš František, zabit úkladně benderovci
Petr Korňákov, učitel, zabit benderovci
Lóňa, partyzán, zabit benderovci

Padlí jinak:

Josef Švorc — padl na poli od letecké pumy
Antonie Simonová — padla od letecké pumy
Slavomír Půlpytel, syn Karla, umučen v Osvětimi.

Návrat do vlasti

Dne 5. prosince 1946 přijela československá přesídlovací komise pod vedením majora Černého a ing. Feistnera. Měla své sídlo v Senkevičovce. Spolupracovali v komisi místní a okolní Volyňáci: Volejník Josef ze Sklině, Karel Půlpytel, učitel z Novosilek, Tomšová Emilie, učitelka z Hubína, Poláková Emilie z Nivy a j.

Jezdilo se po českých osadách, spisoval a oceňoval se veškerý majetek, stavby, oasev.

K jaru 1947 bylo již vše připraveno k odjezdu. Novosilští vyjeli z Volyně v dubnu o Velikonocích 1947. Dlouhý vlak vyjel ze Senkevičovky k západu, a dlouho ještě se krajané ohlíželi k místu, kde v údolí byla skryta vesnička. Ten kopec se školou daleko do kraje mával ještě na rozloučenou všem, kdož nejednou

jej přecházeli na cestě ze vsi do vsi. V obci zůstali Češi — sirotci po Čechu Josefu Lenčkovci — tři chlápci, nejstaršímu Josefovi bylo 14 let.

Při reemigraci si vezli krajané koně, vozy, něco hověztlého dobytka, obleky a něco svršků. Větším dílem však přišlo vše nazmar — buď se částečně lacino vyproдалo, darovalo, neb prostě zanechalo na pospas osadu.

Ve vlasti

Krajané si představovali, že budou ve vlasti opět všichni pohromadě, a že i zde založí vzorné obce. Stalo se jinak.

Skoro všichni jsou roztroušeni po celé republice: Tak Novosilští jsou osídleni většími skupinami v obcích: 1. Hrušovany nad Jenišovkou, Morava, asi 15 rodin. Bydlí zde nejstarší krajan z Novosilek patriarcha Dolejší Karel. (V Drnholci 1 rodina).

2. Malešovice u Pohořelic, Morava, asi 15 rodin (ve Vlasaticích, v Cvrčovicích, Pohořelicích, Ondrovičích, v Želovicích atd.).

3. Fulštejn a okolí ve Slezsku a Osoblahy asi 10 rodin. (V Karlově, Kobrně atd.).

4. V Žatci
5. Na Podbořansku
6. V Praze
7. V Podkrkonoší
8. U Chebu a Aše
9. V Jižních Čechách.

Nehledě na toto roztrouštění, přátelé a známí se vzájemně navštěvují, ba vzájemně si vypomáhají.

Až přejdou věky a vstanou nová pokolení, zůstane pouze tato kronika jako svědek nevýslovné lásky k rodné půdě a jako příklad neúnavné práce těch, kteří putovali za novým domovem a skývou chleba, až se zase navrátili v lůno své vlasti.

Kéž touto vzpomínkou zůstane po věky!

V Drnholci 1. ledna 1950.

Sepsal Karel Půlpytel, učitel

Úpoznění všem jednotám SBS - hlavně soc. referentům!

Mnohé jednoty SBS převzaly od jednot ČsOL staré formuláře žádostí vydané Soc. ústavem nebo Podpůrným fondem legionářským.

Fond bojovníků za svobodu při MNO, který převzal všechnu nadlepnoucí soc. péči obou těchto institucí i bývalé Kanceláře legií, prohlašuje tyto staré formuláře za neplatné a prosí všechny funkcionáře jednot, aby jich při podávání žádostí nepoužívali. Totéž platí i o loňských tiskopisech pro léčebnou péči.

Podrobné vyplňování formulářů pro soc. péči vyžadujeme na členech pouze jednou a pak stačí stručná

žádost s udáním důvodů, které nutí žadatele k podání žádosti, s výpisem rodinných příjmů a příložením dokladů na př. účtů za léčení, pohřeb a pod. Co nesmí chybět žádosti členů — t. j. potvrzení a doporučení jednoty SBS, bez něhož se žádná žádost nevyřizuje. Zdůrazňujeme, že je zvláště nutné potvrdit státní a národní spolehlivost žadatele, jak je v novém formuláři výslovně uvedeno. Děkujeme Vám za usnadnění a plnění těchto podmínek i za urychlení naší práce.

Fond bojovníků za svobodu při ministr. obrany, Praha-Karlín, invalidovna C.

Д. МЕДВЕДЕВ
Герой Советского Союза

(10 продолжение)

Николай Иванович, вернувшись из Ровно, рассказал нам много интересного. За последнее время через Ровно и Здолбуново необычайно усилились транспортные перевозки. Железные и шоссейные дороги забиты войсками. Рейхскомиссар Украины Эрих Кох издал приказ о „чрезвычайных мерах“ в отношении районов, не платящих натурального и денежного налога. Приказано было также „решительно“ расправиться с партизанами.

Две операции

Все переправы через реки по дороге из нашего лагеря в Ровно немцы перекрыли. Теперь для того, чтобы связаться с Ровно, требовались не один — два курьера, а целая группа бойцов, в двадцать — тридцать человек. Вооруженные стычки стали обычным явлением. Немцы и бандиты-предатели в этих стычках несли большие потери, но и с нашей стороны увеличилась жертвы.

Чтобы спокойно продолжать работу в Ровно, я решил с частью отряда перейти в Цуманские леса, расположенные с западной стороны города. Эти леса были разведаны нашими товарищами, которые ходили к Луцку во главе с Фроловым.

Я отобрал с собой сто пятнадцать человек. В старом лагере командиром остался Сергей Трофимович Стехов.

Помимо разведчиков, которые уже работали в Ровно, я взял с собой всех партизан, знающих город. Пошел со мной и Александр Александрович Лукин.

Переход этот был для нас сложной боевой операцией.

Первый бой мы провели с немцами у села Карачин, неподалеку от переезда через железную дорогу Ровно-Сарны. Немцы, видимо, узнали о нашем продвижении и устроили здесь засаду. После ко-

роткой перестрелки я решил отойти в лесок, чтобы выяснить, с какими силами врага мы имеем дело. Только мы отошли к месту засады, подошел поезд с карателями. Возможно, это подкрепление было вызвано по телефону.

Надо было во что бы то ни стало перейти через железную дорогу.

Я решил напасть первым.

Едва каратели выгрузились и поезд отошел, раздалось наше партизанское „ура“. Такого быстрого натиска немцы не ожидали. В военном деле стремительный и неожиданный натиск всегда дает преимущество. Мы побили человек двадцать немцев и пятерых взяли в плен.

Пленные, допрошенные Кузнецовым, показали, что из Ровно и Костополя в район Рудни-Бобровской отправлено большое количество эсэсовцев. Эти же сведения подтверждали и местные жители.

— Не менее двухсот грузовиков с немцами да с пушками на прицепе пошло в ту сторону, — говорили крестьяне.

Я попытался по радио предупредить Стехова. Но радиосвязь не удалась. Тогда я отправил ему радиограму через Москву, хотя понимал, что это предупреждение уже опаздывает.

В бою при переезде был убит один партизан и двое ранено. Раненым оказался наш инженер-подrywник Маликов: разрывная пуля раздробила ему два пальца на правой руке. Цесарский тут же на месте ампутировал перебитые пальцы и обработал рану.

Вторым раненым был испанец Гросс. Как ранее в боях с фашистским генералом Франко у себя на родине, он отличался храбростью и у нас в отряде. Редкая операция на железных дорогах проходила без его участия.

Ранение у Гросса оказалось серьезным. Разрывная пуля попала в лопатку и частично раздробила ее.

— Не скоро он в строй вернет-

ся, — доложил мне Цесарский. — Рана хотя и не опасна, но заживать будет долго.

К вечеру следующего дня новый бой. Наше передовое охранение, передвигаясь по ровному, как стрела, большаку в направлении села Берестяны, неожиданно было встречено пулеметным и ружейным огнем. Враги стояли лагерем в лесу, метрах ста от дороги, а у дороги была их засада.

Бой длился часа два с половиной, и нам с трудом удалось пробиться.

У нас был ранен Коля Фадеев, командир взвода. Пуля раздробила ему кость ниже колена.

По приходе на место обнаружилось, что у Коли Фадеева началась газовая гангрена.

— Необходима операция, — доложил мне доктор Цесарский, — иначе погибнет Фадеев.

Что же делать?

Наше новое местожительство опять было в лесу. Густой лес, и пока никакого жилья. А ведь всякая операция требует чистого, закрытого помещения, света, настоящих хирургических инструментов. Ни́чего этого у нас пока не было. Хирургические инструменты, какие были, Цесарский оставил в старом лагере и взял с собой медикаменты и инструменты, необходимые лишь для оказания первой помощи.

— Как же быть? — спрашивал я Цесарского.

— Если разрешите, я ампутрую Фадееву ногу обычной поперечной пилой.

— Что вы, Альберт Вениаминович! Да разве это возможно?

— Риск, конечно, большой, но я приму все меры предосторожности. Без ампутации он умрет.

Пришлось дать согласие.

Предстояла на этот раз не боевая, а медицинская операция и совсем необычная.

„Эх, — думалось мне, — недаром Цесарский так приставал к

Кузнецову и другим разведчикам, ходившим в Ровно, чтобы они достали ему медицинские инструменты и лекарства!”

Многое я передумал, много нервничал, пока готовилась эта операция. Дело шло о жизни молодого нашего товарища. Коле Фадееву только что минул двадцать один год.

Между тем наш хирург, внешне по крайней мере, казался совсем спокойным.

Он позвал к себе моего ездового Петра Петровича. Держа в руках простую поперечную пилу, Цесарский сказал ему:

— Вот, Петр Петрович, эти зубцы сточи начисто. Вместо них нареж новые маленькие.

И подробно стал объяснять, какие нужны зубцы и какого размера.

Через два часа пила с маленькими зубцами была готова, и Цесарский стал дезинфицировать ее — протирать спиртом, прожигать и снова протирать. Тем временем по его указанию в санчасти готовили все остальное: построили нечто вроде палатки, вернее, просторную четырехстороннюю загородку из еловых ветвей, с открытым верхом, чтобы было много света, кипятили инструменты, готовили бинты.

Минут за двадцать до операции Коля Фадеев позвал меня к себе. Я пришел, Здоровый, сильный и веселый, он лежал сейчас на земле, похудевший, с бледноземлистым лицом.

— Товарищ командир, если все сойдет благополучно, прошу вас дать мне рекомендацию для вступления в кандидаты партии.

До слез тронул он меня своей просьбой.

— Конечно, дам. Ты же молодец, Коля! А за операцию не беспокойся. Ведь у нашего доктора все выходит хорошо.

О том, какой пилой ему собираются отнимать ногу, и о всех наших волнениях Фадеев, конечно, не знал. Но он понимал, что операция в таких условиях — дело рискованное.

Кроме Цесарского и его помощника, все мы, в том числе и я, отошли от „операционной“.

Через несколько минут мы услышали... громкие ругательства. В нашем отряде ругаться запрещалось строго-настрого. Сами бойцы считали, что сквернословие недостойно советского партизана. Но под наркозом Коля разошелся.

— Вот человек и душу отведет,

и наказания ему никакого не будет! — сказал стоявший рядом со мной Лукин, желая шуткой скрыть свое волнение.

Операция продолжалась больше часа.

Хорошо, что у Цесарского было много хлороформа: на открытом воздухе хлороформ быстро улетучивается.

Цесарский пришел ко мне после операции бледный, измученный, на лице капельки пота.

— Есть, конечно, большая опасность, но надежды на спасение не теряю.

И он не ошибся. На другой же день температура у Фадеева снизилась, и все пошло, как в первоклассном госпитале. Он стал быстро поправляться.

А через несколько дней Коля опять попросил меня зайти.

— Товарищ командир! Неужели правда, что я ругался во время операции? Или, может, ребята наврали.

Я улыбнулся.

— Значит, правда? Вы уж меня извините.

— Ничего, Коля, ничего. На этот раз придется извиниться...

— Спасибо, товарищ командир... У меня к вам еще один вопрос. Что же я теперь без ноги буду делать? Я не хочу отправляться в тыл.

— Погоди, придумаем, ты еще полезнее других будешь.

— Вот и за это большое спасибо!

По выздоровлении мы назначили Фадеева начальником учебной группы по подготовке подрывников. Ему была доверена охрана и учет всего подрывного имущества. Он очень хорошо выполнял свои обязанности. И рекомендацию в партию я, конечно, ему дал.

Случай с Колей Фадеевым — не единичный. Самые чистые, лучшие свои чувства партизаны связывали с большевистской партией.

Трудно переоценить значение и роль нашей партизанской коммунистической организации. Из Москвы в числе бойцов и командиров прилетело только пятнадцать членов партии. Среди вновь вступивших в отряд членов партии было тоже немного. Но и небольшая количественно партийная организация имела в отряде громадный авторитет. Объясняется это тем, что члены партии и в боях и в быту вели себя безукоризненно. „Достойный большевик“, — говорили о коммунистах партизаны.

Живя в боях и походах, жалея в тревогах, постоянные трудности были наилучшей проверкой большевистских качеств человека.

Не удивительно поэтому, что почти с самого начала нашего пребывания в тылу врага от многих партизан стали поступать заявления о приеме их в партию.

Мы не могли в наших условиях оформлять прием в партию так, как это положено по Уставу. Аккет у нас не было, не писали мы и рекомендаций. Все делалось устно, сначала на заседании партийного бюро, потом на партийной собрании. Только секретарь делал у себя необходимые записи, чтобы потом, по возвращении в Москву, оформить вступающих товарищей и установить стаж со дня их утверждения на нашем партийном собрании.

Принимали в кандидаты и в члены партии только тех, кто зарекомендовал себя настоящим большевиком.

Помню, одними из первых были приняты в партию доктор Цесарский, секретарь комсомольской организации Валя Семенов и наш повар Дарбек Абдраимов.

И наша партизанская партийная организация день ото дня росла за счет лучших из лучших товарищей.

Помощники

Переход на новую базу в лесу на некоторое время отвлел наше внимание от Ровно. Теперь мы решили наверстать потерянное. Разведчики установили кратчайшие и наиболее спокойные дороги к городу, и в первый числах апреля в Ровно ушли не только те, кто уже раньше там работал, но еще человек десять, знавших этот род. Гнедюк и Шевчук обосновались в Ровно на постоянное жительство. Михаил Макарович Шевчук, старый польщик панской Польши, жил там в виде спекулянта. Как многие немцы, он носил темные очки и ходил по улицам с букетом цветов. Был у нас в Ровно и другой „спекулянт“, красивый, стройный, прозванный украинками „гарны очи“, Коля Гнедюк. И Шевчук и Гнедюк организовали свои подпольные группы и имели по нескольку явочных квартир.

Место нашего нового лагеря оказалось значительно удобнее прежнего. Расстояние до Ровно сократилось почти в половину. И путь к нему был лучше. Раньше разведчикам приходилось идти к Ровно переходить две реки, здесь была лишь одна узкая речушка — приток Горыни. Речушку эту перепрыгивали по небольшим кладкам.

На полпути к Ровно мы вновь организовали „маяк“. В отличие от прежних, он находился не на хуторе, а прямо в лесу, в полукилометре от дороги Ровно-Луцк. Поэтому и назвали его „зеленый маяк“.

(Продол. след.)

Feodor Savický:

Povídka

RUSKÝ ČECH

(29. pokračování)

Po cestě potkal dlouhý vojenský trén, jezdecko a i část pěchoty — všechno to táhlo po černomořské silnici, jdoucí podél moře přes Gelěňžik do přístavního města Tuapse. Z rozhovoru s některými vojáky se dozvěděl, že všichni ustupují. Ještě chvíli pak se procházel a celý zaroucený se vrátil do nemocnice. U sedl na okraj postele a vyprávěl svým komarádům „na cimic“ co viděl a slyšel. Dlouho pak rokovali, až se rozhodli, že kdo může, ten půjde s vojskem.

Bylo jich asi třicet — tak zvaní lehce ranění, kteří mohli chodit. Šli k šef-lékaři a žádali na něm vydání oděvu. Lékař se zdráhal a domlouval jim, aby neodcházel, že přijdou-li bělogvardějci, bude je chránit.

„Nikomu se nic nestane — říkal — půjdete-li však, vydáváte se v nebezpečí, že zahynete, neboť stejně tu rudou bandu naši u moře dobijí.“

Byli někteří, kteří mu uvěřili a souhlasili s ním, jiní mlčeli, protože se báli.

Moravský stál v rohu, chvíli poslouchal ty řeči lékařovy až pak předstoupil před něj a silným hlasem se ho ptal:

„A proč, pane doktore, po ústupu rudoarmějů z Rostova, Němci zabíjeli raněné, kteří nemohli odejít, poněvadž byli těžce ranění?“

„Nevěřte tomu — obořil se lékař — to je bolševický strachák! My jsme národ vzdělaný a nikdy se takových zločinů nedopustíme!“

„A kdo je to — my —?“ — skočil mu do řeči Moravský.

Lékař se ironicky pousmál a doprovázející svůj výrok líným posunkem ruky, pravil:

„Tomu si už rozumíte jak chcete.“ Moravský se mu klidně díval do očí, z nichž plál vztek. Již, již se chtěl na něj vrhnout, ale ovládl se a odhodlaně pravil:

„Když si to myslíte, tak pak zatím jsme tu pány my, a ne vy! Prosim vás proto, po dobrém — vydejte nám naše šaty!“

Vedle stojící ranění rudogvardějci se s úžasem dívali na Moravského a obdivovali jeho statečnost.

Lékař se rozčílil a řval nelidským hlasem:

„Tak vy takhle se mnou jednáte! Na to se ještě podíváme! Já vám nejenom nevydám šaty, ale zakážu vám opouštět budovu nemocnice!“

Moravský stál klidně, dívaje se upřeně lékařovi do očí. Když lékař domluvil, obrátil se k soudruhům a pravil:

„Vaše rozhodnutí je dobrovolné. Kdo však chcete, můžete jít!“

„Jenom že nemáte kam jít“ — štiplavě poznamenal doktor a odešel, přiraziv za sebou silně dveře.

Moravský vyšel v nemocničním úboru z nemocnice a zamířil do města. Šel hledat revoluční výbor. Našel, ale jenom prázdný byt. Na podlaze byly rozházeny papíry a nějaké hadry. Když vyšel na chodbu, uslyšel v jedné z postranních místností hovor. Přišel blíž ke dveřím a naslouchal. Mluvílo se o ústupu.

Moravský ještě chvíli poslouchal a pak vešel dovnitř. Byli tam tři muži. Dva byli v civilu a třetí byl oblečen ve vojenském stejnokroji. Dlouho neotálel a ptal se onoho muže ve vojenském:

„Mohou se evakuovat také lehce ranění?“

„Jak to?“ — překvapeně se zeptal tázaný. „Cožpak vás ještě neodvezli? Bylo jim přece nařízeno, aby lehce raněné rozpustili a pro těžce raněné přijedou vozy!“

Moravský mu řekl vše, co se sběhlo a vylíčil mu situaci, jaká je v nemocnici.

„Postřílet je všechny, bídné zrádce!“ — rozkřikl se voják, když uslyšel, co se děje v nemocnici.

„Sabotují na každém kroku. Když cítí oporu už za zády, zvedají své hlavy!“

Jeden muž v civilu pak se obrátil k vojákovi a pravil:

„Běžte tady se soudruhem do nemocnice a věc zaříďte! Jedněte rychle!“

Za chvíli byli v nemocnici a lékař pod nátlakem vydal oděvy raněným.

Moravský obdržev svůj oblek, převlékl se, revolver si zastrčil za řemen u pasu pod kabát a vykročil silnicí, již táhly nepřetržitě vojenské trény. Vyskočil si k jednomu staršímu vojákovi na vůz a jel s nimi.

*

Situace na frontě se stávala každým dnem svízelnější. Tamanská armáda ustupovala Černomořským pobřežím. Vpředu šly oddíly pěchoty a některé oddíly dělostřelecké. Za nimi táhly dlouhé trény v délce 12 km a vzadu šly zase pěší oddíly a zvláště dělostřelecké, které kryly ústup. Ustupovalo se většinou s bojem, neboť bělogvardějci doráželi na zadní voj ustupujících. Bylo nutné vyhazovat všechny mosty, po nichž už rudoarmějci prošli.

V trénech jeli většinou těžce ranění ze všech nemocnic.

— Těžký byl ústup na území Černomořských kozáků. —

Přední oddíly se blížily k městu Tuapse. Tam narazily na odpor.

Gruzinští menševici a část Černomořských kozáků chtěli zadržet rudogvardějce před městem. Avšak na tak úzkém místě — kde na jedné straně silnice se modralo moře a na druhé vysoké hory, porostlé hustými lesy — se jim pokus nezdařil. Velká přesila ustupujících je rozdrtila na padrť a tak rudogvardějci obsadili Tuapse.

*

Moravský se dozvěděl ve štábu, že se bude ustupovat dál na Běločerkesk, Armavir, tam pak přes Astrachaňské pisky do Carycinu (nyni Stalingrad), kde soudruh Voroišilov organizuje Rudou armádu.

Ten ústup bude těžký, zvláště po astrachaňských písčích a cesta je dlouhá. Vedla pobřežím Kaspického moře do Astrachaně, kde Volga vpadá do moře. Z Astrachaně teprve na Carycin. Taková byla osa pochodu.

Ranění a nemocní se měli, kdo mohl, ubytovat někde ve městě, případně, kdo byl z těch končin, měl odejít domů. Ti, kteří jsou schopni chůze, dostanou zbraň a půjdou jako vojáci.

Nejhorší to bylo s potravou a se střelivem. Všechno docházelo a sklad, kde by se mohly zásoby doplnit, nikde nebyl.

Moravský se zamyslel, jak se teď má zařadit, aby nebyl ustupujícím na

obtíž. Cesta se mu zdála dlouhá a těžká. Jednou se procházel po nábřeží a uviděl v přístavě kotvící tristožárový škunér. Chtěl si jej lépe prohlédnout a přišel proto blíže. V té době vyšel na palubu mladý muž v umaštěné kombinéze. Moravský jej zertovně oslovil. On se usmál a vyšel na břeh. Moravský se ptal:

„Jste mechanikem tady na té lodi?“

„Uhodl jste, jseň.“

„A což takhle vstoupit k vám na loď, nešlo by to?“ — zeptal se Moravský.

„Jste snad také mechanikem?“

„Ano.“

„No, pak to bude lehké. Potřebujeme druhou směnu. Kolega onemocněl a zůstal v Oděse. Tak mi jdete zrovna jako na zavolanou!“

To už oba usedli a mechanik vyprávěl o lodi a o svém osudu.

Loď měla plachty a také motor. Když vanul příznivý vítr, rozpínaly se plachty a jindy se používalo motoru. Majitelem lodi byl Řek, zvaný Stěfa. Na lodi byl ještě nějaký stařec Barba—Christa, který zastával funkci lodníka a dva námořníci, také Řekové. Majitelem zboží, které loď vezla, byl Žid. Loď vzala v Suchumi třináct tun listového tabáku a měla ho dovézt do Oděsy. Na cestě se však zastavili v přístavu Tuapse, kde je zastihla vojna. Mají však už dovolení plout dál, takže dnes k večeru možná odplují.

Na tom ukončil mechanik své vyprávění o lodi.

Moravský ho požádal o přijetí na loď. Poněvadž nemohl o tom rozhodovat, slíbil Moravskému přímluvu u kapitána. Řekl pak Moravskému, aby chvíli sečkal a sám se vrátil na loď.

Dlouho nemusel čekat. Za chvíli přišel mechanik s kapitánem Stěfou. Kapitán ho pozval na loď a vypytlav se jej, jak se sem dostal.

Moravský věděl, jak s ním má mluvit. Lhal, až se hory zelenaly, dívaje se upřímně kapitánovi do očí. Říkal, že ho sebrali bolševici. Přivezl prý se svou lokomotivou do Tuapse jakýsi ešelon a zpět se už nemůže dostat.

Kapitán ho tedy přijal. Mladý mechanik si ho pak vzal a vedl do své kajuty.

*

Městem jely trény, šla pěchota a užjelo jezdecko.

Moravský s bolestí v srdci je vyprovázal svým pohledem. Věděl, že jakmile odjedou rudogvardějci, hned v patách za nimi sem přijdou bílé bandy, které dosud číhaly v horách a v lesích. Pak začnou řádit!

Loď, na kterou byl Moravský přijat, kotvila stále v přístavu. Tehdy ještě každou loď vyváděl z přístavu motorový člun. Ten tu však nebyl. Sami pak nechtěli odplout, bojíce se dělostřelecké palby z pobřeží. Dlouhé čekání přimělo však kapitána k tomu, aby se rozhodl vyplout sám. Čekalo se, až se setmí.

Moravský chodil po lodi a pak si vlezl do strojovny k mechnikovi.

„Proč tak náhle, bez povolení, máme odplout?“ — ptal se ho Moravský.

„No, bolševici odstupují, nikde se ničeho nedopídíš a čekat v přístavu dále je nebezpečné. Armáda opustí město a může se státi, že nějaká banda se na nás vrhne. No a tak kapitán, na naléhání majitele zboží, se rozhodl dnes v noci odplout.“

Ještě chvíli pak spolu rozmíouvali a dali se do práce, aby připravili motor k noční plavbě.

Dne 6. března 1950 uplynul rok od smrti našeho drahého Jaroslava Nového z Volkova na Volyni, nar. 1885. Zemřel náhle, jsa zasažen srdeční mrtvicí. S nezmenšenou bolestí vzpomínáme a na tichý hřbitůvek v Lipně posíláme své přání sladkého spánku. Kéž je mu země lehká! V našich srdcích zůstane vzpomínka stále živá.

Manžel, syn, snacha a vnuk.

S žalem oznamujeme všem přátelům a známým, že v sobotu dne 25. února 1950 zemřel náš drahý manžel, otec, tchán a děd František Krejch z Kupičova na Volyni, nar. 20. 5. 1873. Zesnul tiše po dlouhý trvající mrtvici pravé části těla. Studoval na prav. duchovního a když z exist. důvodů byl nucen studii zanechat, podrobil se těžkému údele. Smířen se vším, vyprovodil do II. svět. války své tři syny, z nichž jeden v bojích u Dukly padl. Na sklonku života se vrátil do vlasti, kde v klidu a péči dětí prožíval své stáří. Kéž je mu země lehká!

Manželka, synové a dcera s rodinami.

Hlubokým žalem sklíčení oznamujeme svým přátelům a známým z Volyně, že dne 7. února 1950 nás navždy opustila moje manželka Anna Cinégrová, roz. Nováková z Moldavy u Dubna ve věku 31 let. Skonala po těžkých duševních bolestech velmi náhle, čímž jest náš smutek mnohem hlubší. Kdož jste ji znali jako statnou a mladou osobu, jistě ustrnete nad tak neočekávaným jejím odchodem. Přejeme Ti, drahá manželko a maminko, abys měla spánek v té zemi našich otců klidný. Vzpomínáme na Tě s hlubokým bolem a prosíme těch, kdož ji znali, by jí také věnovali tichou vzpomínku.

Nezapomenou Tě Tvůj manžel, Zdenička a rodiče.

Se stejnou bolestí vzpomínáme, že 24. listopadu 1949 odešla nenávratně naše milovaná matka a babička Marie Němcová, nar. 1864 v obci Chlum u Hradce Králové. V době útisku Habsburků v Čechách odešla na Volyni, kde žila v Zálesí. R. 1947 se vrátila do vlasti a ve Valči v Čechách prožívala své stáří až do své smrti. — Kéž je Vám, naše drahá, země rodná, láskou dýšící lehká a spánek v ní sladký!

Děti a vnučata.

Hluboce zarmoucení oznamujeme všem přátelům a známým, že nás navždy opustil náš drahý syn a bratr, příslušník 2. paradesantní brigády

Antonín Kotek,

nar. 23. XII. 1919 v Kvasilově. Zemřel tragickou smrtí v úterý 14. února 1950. Tělesná schránka zesnulého byla uložena k věčnému spánku na místním hřbitově v Liběšicích u Žatce.

Želíme hluboce Tvého mladého života, jehož nit byla předčasně přerována a přejeme Ti lehké odpočínutí! Vždy s bolestí budeme vzpomínat a nikdy nezapomeneme.

Matka a sourozenci.

Potřebuji vše, co se nazývá známkou, ať je to odkudkoliv a v jakémkoliv počtu. Vím, že vol. krajané dostávají dopisy i z ciziny a že známky nesbírají. Některí snad i našli ve svých usedlostech pohozenou starou korespondenci s obálkami, snad i celé sbírečky. Prosím proto, aby mi vše poslali na adresu: František Bobek, říd. učitel v. v., Znojmo, ul. Mládeže 7.

Blahopřání

Dne 15. III. t. r. dožívá se naše drahá maminka, babička a prababička Kateřina Sýkorová z Metnice na Volyni požeňnaného věku 75 let. Do dalšího života hodně síly a zdraví přejí děti, vnučata a pravnoučata.

Poděkování. Církevní obec pravoslavná v Žatci děkuje za dar Kčs. 780,—, který na podnět Vladimíra Kopeckého a Vladimíra Rigla byl vybrán od hostů u příležitosti křtu Anny a Olgy Riglových v Tuchořicích. Kéž šlechetným dárcům je Hospodin Bůh štědrým odplatitelem!

Jawu 500 s lodičkou v bezv. stavu prodám. Cena 50.000,— Kčs. J. Korbáb, Chomutov, Husova 43.

Prosíme krajané, kteří znají nynější místo pobytu Věry Šrajbrové z Klevaně na Volyni, aby to urychleně oznámili red. VS, Žatec, nám. Dr. Beneše 155.

Tiskový fond SČZV

Na pohřbu pí Anny Pallové v Podolí, konaném 26. února 1950 provedli Jáchym Palla a Josef Mojdl sbírku na tiskový fond, která vynesla 1.110 Kčs. — Děkujeme štědrým dárcům za podporu a pozůstalým vyslovujeme upřímnou soustrast.

Krajané Jar. Kozák, Václav Kozák a Vlad. Malák z Oráčova čp. 5 okr. Podbořany, přispěli na tiskový fond každý částkou 50,- Kčs. — Děkujeme srdečně.

Bohdan Vladimír, Měcholupy 130 u Žatce přispěl na tiskový fond VS částkou 150,— Kčs. Srdečně děkujeme.

Budujeme sociální fond

Na křtinách u Jos. Nohejla ve Větrově bylo vybráno na podnět V. Šnajdra 800,— Kčs na soc. fond. — Děkujeme srdečně a přejeme novokřtěnci i rodičům hodně zdraví.

Na večírku u kr. Ant. Klabana v Suchdole bylo na podnět Hamáčkové a Rejzka vybráno pro sirotky na Moravu 710,— Kčs. Všem dárcům srdečně Bůh zaplatí.

Odbočka SČZV Suchdol n. O.

O „končinách“ v obci Hrozové ve Slezsku bylo vybráno z podnětu S. Kováře 1.020,— Kčs na sociální fond. Děkujeme štědrým dárcům, kteří při žádné příležitosti nezapomínají na naše potřebné.